

IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Letnik XLIV, št. 1-2, januar-februar 2023 | ISSN 1318-139

**Film 62.a zmagal na
mednarodnem festivalu**

Slišati dobro je dobro

**Aktivna Kranjska gora –
razpis**

Skrb zase ob tinitisu

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drenikova 24, Ljubljana
telefon: 01/500 15 00
telefaks: 01/500 15 22
Spletna stran: www.zveza-gns.si

Urednik: Miralem Muratović**Jezikovni pregled:** Darka Tepina Podgoršek**Oblikovanje:** Artmedia**Tisk:** Tiskarna DTP

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS.

Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo.

Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:

Izseki iz filma 62.a in kipec za zmago na filmskem festivalu Indian Deaf Expo
Oblikovanje: Emina Gazibera

Obvestilo urednika

Kot novi urednik revije Iz sveta tišine vam sporočam, da smo se lotili vizualne prenove, ki bo skupnosti gluhih in naglušnih prinesla večjo prepoznavnost. Osebe z okvaro sluha se spopadajo z edinstvenimi ovirami, ko gre za dostop do informacij in zabave. Naša prenova se bo osredotočila tudi na izboljšanje dostopnosti, zastopanosti in gradnjo skupnosti gluhih in naglušnih. Naše bralce lepo vabim, da sodelujejo pri tej prenovi, tako da delijo svoje povratne informacije, ideje in zgodbe. Skupaj lahko ustvarimo revijo, ki odraža raznovrstnost in bogastvo skupnosti gluhih in naglušnih. Hvala, ker se nam boste pridružili na tem potovanju.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si.

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana. Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: www.zveza-gns.si.

Navodilo avtorjem

Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu .jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Kazalo

4 S sekretarjeve mize

Aktualno

7 Naš film osvojil srca gledalcev

10 Ne zamenjaj sluha za kratkotrajni užitek

12 Mednarodni dan polževega vsadka

Aktivnosti zveze

15 Skrb zase ob tinitusu

17 Slišati dobro je dobro

Zgodbe

19 S to aplikacijo so gluhi samostojni

21 Gluhi delavci niso invalidi, so partnerji podjetja

23 Zmenek prek ekrana

26 Menta – podkast o ljudeh med nami

28 Duševno zdravje

Šport

32 Sabina Radovanovič in Robert Debevec
domov z zlato medaljo

34 Bruno Glas seže v deveto vas

36 Športno plezanje za osebe z okvaro sluha

Kultura

Dostopnost kulturne dediščine 39

Naša Ljubica v najlepših letih 42

Iz naših društev

Muzej usnjarstva Šoštanj 44

Spomin na našo preteklost 45

Pred nami je leto odnosov,
zdravja in ljubezni 46

Ozaveščanje o sluhu v Društvu
upokojenecv Šoštanj 47

Predavanje o sluhu in slušnih aparatih 47

Potopisno predavanje
o kulturah, ki izginjajo 48

In memoriam

Stanku Vahčiču v slovo 49

Razpis

Aktivna Kranjska Gora – rehabilitacija gluhih,
naglušnih, gluhoslepih in oseb s polževim vsadkom
ter njihovih družin 50

Matjaž Juhart

S SEKRETARJEVE MIZE

Menta: leto duševnega zdravja

Ministrstvo za zdravje je leto 2023 razglasilo za leto duševnega zdravja. Tudi ZDGNS bo posebno pozornost posvetila duševnemu zdravju oseb z izgubo sluha.

Kampanja Ambasadorji zdravja

Udeležili smo se predstavitve kampanje Ambasadorji zdravja v organizaciji Ministrstva za zdravje. V skladu s predlogom ministrstva bo ZDGNS v letu 2023 posebno pozornost namenila duševnemu zdravju oseb z izgubo sluha.

Menta: sodelovanje z Mohorjevo družbo in Mladinsko knjigo

Delo Mente ZDGNS sta prepoznali tudi Mohorjeva družba in Mladinska knjiga in ji podarili nekaj knjig o samopomoči in duševnem zdravju kot strokovno literaturo RehaCentra Sluh ter donacijo bralcem in gledalcem Mente.

Načrt ozaveščanja ZDGNS za leto 2023

ZDGNS bo v letu 2023 posebno pozornost posvetila dnevom, namenjenim vsem skupinam oseb z izgubo sluha. Ozaveščanje je prvi korak informiranja oseb z izgubo sluha pri njihovem iskanju pomoči.

Projekt Skrb zase ob tinitusu

Ministrstvo za zdravje bo financiralo triletni projekt ZDGNS za področje oseb s tinitusom. Začeli so se že prvi koraki oblikovanja skupin za samopomoč, program izobraževanj in spletna stran. Koordinatorica projekta na ZDGNS je strokovna delavka Teja Pahor Moder.

Nova spletna stran Skrb zase ob tinitusu

ZDGNS je postavila posebno spletno stran, kjer bodo lahko zainteresirani spremljali vse informacije, povezane s projektom Skrb zase ob tinitusu.

Projekt ZDGNS za šole: Svet skozi moja ušesa

ZDGNS nagovarja mlade in strokovnjake, ki delajo z mladimi, ter opozarja na nevarnost poškodb sluha ali razvoj tinitusa zaradi čezmernega glasnega poslušanja glasbe na koncertih, družbenih omrežjih in s slušalkami. S projektom smo povabili učence šol, da ustvarijo videoposnetke na temo sluha.

Javna dela na ZDGNS

ZDGNS je prejela odločbe za tri delavce, ki bodo opravljali javna dela in bodo aktivno vključeni v programe ZDGNS na državni ravni, s poudarkom na uresničevanju Strategije ZDGNS 2030.

Samopomočna skupina tinitus

Na ZDGNS so organizirane samopomočne skupine oseb, ki se spopadajo s težavami zaradi tinitusa. Skupine vodi strokovno usposobljena oseba.

Samopomočna skupina naglušnih

Na ZDGNS se srečujejo skupine oseb z izgubo sluha. Srečanja potekajo bodisi v živo bodisi na daljavo ali kot kombinacija obojega.

Multimodalna mobilnost

Udeležili smo se javne predstavitve projekta Geodetskega inštituta Slovenije, ki omogoča multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi.

Dostopnost do kulturne dediščine

Udeležili smo se predstavitve rezultatov projekta ACCESSCULT v okviru programa Erasmus+ na temo dostopnosti do kulturne dediščine osebam z invalidnostjo v Sloveniji in Evropi.

Evropski center za vire

Evropska komisija je ustanovila center za vire, katerega namen je zagotavljanje podpore za celovito in sistematično izvajanje dostopnosti v javnem in zasebnem sektorju v vseh državah članicah Evropske unije.

EUD webinar: invalidska kartica

Projekt invalidske kartice se je začel razvijati leta 2016 v osmih državah EU (v Belgiji, na Cipru, v Estoniji, na Finskem, v Italiji, na Malti, v Romuniji in Sloveniji). V Sloveniji smo bili pri tem aktivno udeleženi in v čast nam je, da bo zato strokovni sodelavec ZDGNS Anton Petrič aktivno predaval na webinarju.

Dostopnost ambulant družinske medicine

Zagovornik načela enakosti je Ministrstvu za zdravje podal priporočila glede zagotavljanja dostopnosti ambulant družinske medicine. Poudaril je, da morajo biti tudi pacientom z izgubo sluha, ne glede na izbiro načina, ves čas omogočene vse možnosti za vzpostavitev stika z ambulantami družinske medicine.

Izobraževanje ZDGNS Želim, da me razumete prejelo benifikacijo SZS

Komisija za izobraževanje in usposabljanje Socialne zbornice Slovenije (SZS) je izdala sklep o verifikaciji in točkovanju programa stalnega strokovnega usposabljanja za ZDGNS, in sicer za izobraževanje z naslovom Želim, da me razumete – Ovire pri komunikaciji z osebami z izgubo sluha.

Izobraževanje Rehacentra Sluh: polžev vsadek. Da ali ne?

Tehnološki napredek nam je omogočil učinkovito spopadanje z izgubo sluha. Najhitreje napredujoči pripomočki so na področju slušnih aparatov in polževega vsadka. Izobraževanje je obravnavalo pomisleke, dvome in vprašanja, ki se porajajo kandidatom za polževe vsadke.

Akcijski načrt za spletno dostopnost 2022–2025

Evropska komisija je objavila dolgo pričakovan akcijski načrt za spletno dostopnost, ki zajema uredniške, tehnične in druge zadeve, potrebne za dostopnost spletnih vsebin za vse vrste invalidov.

Odbor za spremljanje programa Sklada za azil

Na predlog ZDGNS je bil Milan Kotnik imenovan za člana Odbora za spremljanje programa Sklada za azil, migracije in vključevanje.

Fokalna skupina Vlade RS

Vlada RS je za učinkovito reševanje izzivov, s katerimi se ukvarjajo vse kategorije invalidov, ustanovila fokalno skupino. Za vsako njeno sejo ZDGNS pripravi nabor težav, s katerimi se spopadajo osebe z izgubo sluha, nato jih obravnavajo na sami seji skupine.

Poročilo FIHO in poročilo MK

ZDGNS je v roku oddala poročila našim največjim financerjem in s tem namenom tudi sklicala seje organov ZDGNS, da so te vsebine obravnavali.

Etimološki slovar

ZDGNS se je prijavila na razpis Ministrstva za kulturo, in sicer s projektom za razvoj etimološkega slovarja slovenskega znakovnega jezika. Veseli nas, da je ministrstvo prepoznalo potrebo po razvoju kretenj tudi z vidika zgodovine in sprememb ter omenjeni projekt ZDGNS podprlo.

ODKRIJTE NOVO APLIKACIJO SPLETNE^{TV},
ki jo lahko s QR-kodo naložite na telefon.

Če se spletna stran za nalaganje ne odpre, lahko aplikacijo na operacijski sistem Android naložite tako, da v trgovini Google Play v iskalnik vtipkate Spletna TV, poiščete naš logotip in aplikacijo namestite na telefon. Mobilna aplikacija Spletne TV omogoča ogled in poslušanje oddaj in prispevkov ter pregledovanje novic na portalu www.spletnatv.si.

Naš film osvojil srca gledalcev

Dokumentarni film 62.a – Od prepovedi do ustave je zmagal na osmem mednarodnem festivalu za gluhe, ki je potekal od 27. do 29. januarja v indijskem mestu Čenaju. »Ko smo videli vaš film, so se mojim učencem orosile oči,« je po ogledu filma dejala Vitaja Bhaskaran, hči gluhih staršev.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v filmu prikazuje eno najdaljših in najpomembnejših prizadevanj gluhih za vpis pravice do uporabe znakovnega jezika v slovensko ustavo, pa tudi razvojno pot slovenskega znakovnega jezika v šolstvu. Pretresljive osebne izpovedi odkrivajo, kako je prepoved rabe maternega jezika v izobraževanju usodno zaznamovala gluho jezikovno manjšino.

Zmaga v državi, kjer je doma svetovno znana bollywoodska filmska industrija in v kateri živi okoli šest milijonov gluhih ljudi, je

pomembna za slovensko gluho skupnost, razvoj slovenskega znakovnega jezika in slovenski film. Gluhi s tem krepijo svojo kulturno ustvarjalnost in razvijajo svojo jezikovno identiteto ter slovenski znakovni jezik. Nagrado je v imenu Zveze gluhih in naglušnih Slovenije sprejel predsednik zveze Mladen Veršič, ki se je vsem ustvarjalcem za požrtvovalno delo zahvalil in poudaril, da je Slovenija v zadnjih letih naredila velik korak k izboljšanju položaja gluhih. »Slovenija je peta država v Evropi in dvanajsta država na svetu, ki ima znakovni jezik vpisan v

Aktualno

ustavo. Želim, da bi tudi drugim državam to uspelo in da bi jih bilo vedno več.«

Vitaja Bhaskaran, tolmačka znakovnega jezika, ki je povezovala program na festivalu Indian Deaf Expo, si želi, da bi lahko slovenski film 62.a – Od prepovedi do ustave predvajali tudi na njihovi televiziji. »Ko smo videli vaš film, so se mojim učencem orosile oči. To je ganljiv film, ki pojasni vse. Kar se mi je zgodilo v otroštvu, sem lahko videla v tem filmu. Gre le za eno razliko: zelo ste dobri v odčitavanju z ustnic. To vam gre čudovito in bilo mi je všeč. Ta film bi rada spet videla. Upam, da ga bomo lahko predvajali na našem kanalu in ozaveščali gluhe Indijce, ki si že tri leta prizadevajo za vpis indijskega znakovnega jezika v ustavo, pa jim to do zdaj še ni uspelo.« Sekretar Zveze društev in naglušnih Slovenije Matjaž Juhart je navdušen, da je na filmskem festivalu za gluhe zmagal film Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s katerim je Slovenija predstavila pot slovenskega znakovnega jezika od prepovedi do vpisa v ustavo. »Veseli smo, da je imela glavno besedo v filmu gospa Meri Möderndorfer, saj je prav ona spremljala vso pot, od rojstva ideje vse

do vpisa znakovnega jezika v najvišji akt države.«

»To je pomembna zmaga za Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, saj daje posebno priznanje njihovi produkciji. Kot avtorica sem počaščena, da sem lahko spremljala tako pomemben proces, kot je vpis znakovnega jezika v ustavo. Ta nagrada odmeva širše. Ključno je, da se znakovni jezik še naprej razvija in da imajo gluhi enake možnosti pri izobraževanju. Takšne nagrade oziroma filmi dajejo poseben glas skupnosti teh pravzaprav skoraj nevidnih invalidov,« je bila ganjena scenaristka filma Tina Grošelj.

Film je namenjen gluhim, še bolj pa vsem drugim – sosedom, prijateljem, sodržavljankam in sodržavljanom. Gluhi namreč žal ne zasedajo položajev odločanja, niti tistih ne, ki so povezani z njihovo lastno usodo, je prepričan režiser filma Marko Kumar Murč. »Morda bomo s spremembo ustave kmalu dobili več gluhih pravnih in pravnikov, zdravnic in zdravnikov, ekonomistk in ekonomistov, morebiti celo poslank in poslan-

Malo manj kot štiri leta je trajala bitka, da smo znakovni jezik vpisali v ustavo z 62.a členom. Pri tem se je na ZDGNS tudi porodila ideja, da bi posneli dokumentarni film, ki bi ohranil zgodovinske korake vseh gluhih in njihovih začetkov.

Predsednik ZDGN
Mladen Veršič s kipcem
za zmago na filmskem
festivalu

cev. In ko bo napočil ta čas, ne bomo več govorili o odrinjeni manjšini. Toda kot je rekla Meri Möderndorfer, ena izmed vodilnih bork za pravice gluhih, je pot do tam še dolga. Mislim, da se lahko Indijci tudi od nas česa naučijo oziroma jim lahko naša izkušnja pomaga. Gluha skupnost v Indiji, ki je ogromna, si seveda želi, da bi njihov jezik vpisali v ustavo.«

Gluha novinarka in tudi nastopajoča v filmu Valerija Škof je prepričana, da si bodo tudi v drugih državah želeli pogledati film, ki daje upanje za vpis znakovnega jezika v ustavo. Naglušnemu snemalcu Sašu Letonji film seveda pomeni ogromno: »Verjamem namreč, da bo ta film mnogim po svetu pomagal hitreje priti do vpisa znakovnega jezika v ustavo.«

Ne zamenjaj sluha za kratkotrajni užitek

Svetovni dan sluha, ki ga zaznamujemo 3. marca, je letos potekal pod sloganom Svetovne zdravstvene organizacije *Oskrba ušes in sluha za vse!* Letošnja tema Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije *Ne zamenjaj sluha za kratkotrajni užitek* paje osredotočena na pomen preprečevanja okvare sluha tistih, ki so vsakodnevno izpostavljeni preglasnim zvokom.

Izguba sluha je pogosta težava, ki prizadene milijone ljudi po vsem svetu. Lahko ga povzročijo različni dejavniki, kot so dolgotrajna izpostavljenost glasnim zvokom, starostna izguba sluha in nekatera zdravstvena stanja. Najpogostejši simptom izgube sluha je tinitus, vztrajno občasno ali stalno piskanje, zvočenje in šumenje v ušesih, ki ga v okolici ni.

»Na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije v zadnjih nekaj letih zaznavamo čedalje večje število oseb z izgubo ali okvaro sluha. Vse več mladih in oseb v zrelih letih doleti okvara sluha, največkrat zaradi preglasnega

dolgotrajnega poslušanja glasbe s slušalkami. Zaradi obremenitev sluha v službenem času ima veliko zaposlenih poklicno okvaro sluha, ki je država še danes ne priznava kot poklicno bolezen. Žal pa se je predvsem v zadnjih nekaj letih kot požar razširil tinitus, ki je lahko posledica kratkotrajnega in močnega glasnega avdioimpulza. Prvi korak k zmanjšanju okvar sluha je v zavedanju, da živimo v prehrupnem svetu in da je najboljša zaščita zmanjšanje vpliva na sluh in ustrezna zaščita s čepki. Ljudje ne poznamo več tišine in se je že bojimo. Navajeni smo na hrup, ker je postal naš vsakdan,« pravi sekretar Zveze

društev gluhih in naglušnih Slovenije Matjaž Juhart.

Za marsikoga je stik z glasnimi zvoki neizogiben

Del našega vsakdana so slušalke, s katerimi poslušamo predavanja v šoli, službene sestanke na daljavo, glasbo in videoposnetke na družbenih omrežjih, ter zvočniki v avtomobilih, klubih, na koncertih in javnih prireditvah. Ne moremo se izogniti niti hrupu na delovnem mestu in v prometu ter hrupnemu onesnaževanju v okolju in doma. V teh okoliščinah je pomembno sprejeti preventivne ukrepe. Na srečo obstaja več korakov, s katerimi lahko zaščitimo sluh in preprečimo njegovo izgubo.

Pomembno je, da vedno, ko smo v glasnem okolju, nosimo zaščito za ušesa in poskrbimo, da je glasnost glasbe in drugih zvočnih naprav na varni jakosti. Ušesni čepki in glušniki pomagajo zmanjšati intenzivnost zvočnih valov, ki vstopajo v uho, in zmanjšajo tveganje za poškodbe sluha. S temi preprostimi koraki lahko preprečimo tinitus in druge, s sluhom povezane težave.

Hrupno ali preglasno okolje lahko dolgoročno vpliva na naš sluh. Posledice nezdravljene izgube sluha pa so daljnosežne in lahko resno vplivajo na kakovost življenja. Izguba sluha lahko povzroči zmanjšano uspešnost med izobraževanjem, težave pri komuniciranju, občutke osamitve in depresije ter kognitivni upad in celo zgodnjo demenco. Zato je ključnega pomena, da razumemo pomen zaščite in zmanjšamo tveganje za izgubo sluha.

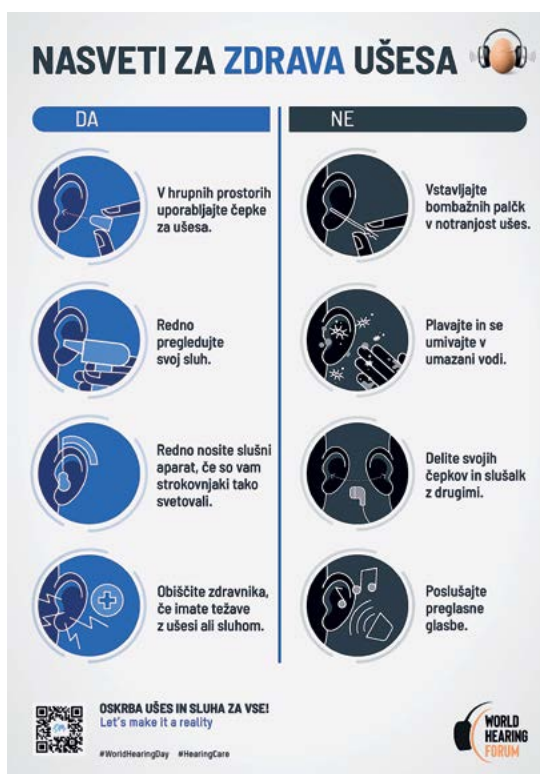
Razumevanje in varovanje sluha izboljša kakovost življenja in mlade odrasle spodbuja, da bolj cenijo glasbo in druge zvoke. Prav tako je pomembno, da redno preverjamo svoj sluh, saj lahko s tem zgodaj odkrijemo znake okvare sluha. Z upoštevanjem potrebnih pre-

Plakat Svetovne zdravstvene organizacije ob mednarodnem dnevu sluha, Foto: Svetovna zdravstvena organizacija

vidnostnih ukrepov lahko zagotovimo, da bodo naša ušesa ostala zdrava in kar najbolje delovala še vrsto let.

Z ozaveščanjem, izobraževanjem drugih in sprejemanjem potrebnih ukrepov za zaščito ušes lahko vsi kaj spremenimo. Združimo moči ob svetovnem dnevu sluha in pomagajmo širiti glas o pomembnosti varovanja našega zdravja. Skupaj lahko spremenimo in pomagamo zaščititi prihodnost sluha.

Nasveti za zdrava ušesa, Foto: Svetovna zdravstvena organizacija

Mednarodni dan polževega vsadka

25. februarja leta 1957 sta francoska zdravnik Charles Eyriès in André Djourno prvič spodbudila slušni živec z električnimi impulzi. Prva sta vsadila električno slušno protezo, kar je spodbudilo razvoj sodobnega polževega vsadka. V spomin na ta prelomni dogodek je prav 25. februar mednarodni dan polževega vsadka.

O mednarodnem dnevu smo govorili z delovno terapevtko in uporabnico polževega vsadka Darjo Pajk, ki si že vrsto let prizadeva za informiranost javnosti o polževem vsadku.

Kdo je bil pravzaprav pobudnik mednarodnega dneva polževega vsadka?

Leta 2009, torej pred 14 leti, je dan polževega vsadka začela praznovati skupina španskih prejemnikov vsadka, imenovana »Federación AICE«. Kmalu zatem so tudi organiza-

cije v drugih državah sprejele ta dan za praznik, ki je idealna priložnost za pogovor o tako pereči problematiki, kot sta gluhoti in dostopnost tehničnih rešitev za njeno omilitev.

Kakšen je bil prvi polžev vsadek, ki sta ga vsadila francoska zdravnik?

Ta prvi vsadek se je zelo razlikoval od sodobnih večkanalnih polževih vsadkov, ki se uporabljajo danes. Bil je velik in neroden za uporabo. Procesor, ki je bil videti kot kvadratna škatlica, je visel okoli vratu. Kljub temu je bila to prelomna točka v zgodovini tehnologije sluha. Prvič je naprava lahko nadomestila človeško čutilo. In ljudje so z veseljem sprejeli možnosti, ki jo je ponudila tehnologija.

Kolikšno je v svetovnem merilu število ljudi, ki imajo polžev vsadek?

Ocenjujejo, da ima več kot 700 tisoč ljudi po vsem svetu polžev vsadek. Še veliko več pa je tistih, ki bi lahko imeli od te tehnologije koristi. V nedavnih anketah članov evropskega združenja oseb z implantati 95 % uporabnikov polževega vsadka trdi, da jim je vsadek izboljšal kakovost življenja in tudi življenje njihovih družin.

Kje se lahko v mednarodnem okolju srečamo z ljudmi, ki imajo vsadek?

Prej sem omenila špansko združenje, ki je prvo začelo praznovati, če tako rečem, implantacije. Pred 28 leti pa so ustanovili tudi evropsko združenje oseb s polževim vsadkom EURO CIU, v katero je zdaj vključenih 25 evropskih držav, 33 organizacij in skoraj 250.000 oseb z implantati. Tik pred letom, ki ga je zaznamoval koronavirus, pa se je oblikovala tudi zanimiva skupina na svetovni ravni, CIICA, ki je v dobrem letu postala močna skupnost uporabnikov polževih vsadkov in njihovih družin. Cilj te skupine je omogočanje čim večjega dostopa do implantacij in ozaveščanje o potrebah po vseživljenjski podpori

oseb z vsadki. V CIICI so zanimivi mesečni spletni seminarji, ki potekajo na svetovni ravni na platformi Zoom in omogočajo druženje in izmenjavo izkušenj.

Kaj pa v Sloveniji?

V Sloveniji je precej močna skupnost oseb s polževim vsadkom na družbenem omrežju Facebook. Skupino sem ob svoji prvi implantaciji ustanovila jaz, po vzoru tujih skupin, saj sem imela potrebo po druženju, izmenjavi informacij in izkušenj z ljudmi, ki imajo enako težavo kot jaz. Skupina zdaj šteje 308 članov. Vanjo so vključeni imetniki vsadkov, starši otrok, bodoči prejemniki vsadkov in nekateri bližnji oseb z implantati, ki jih to zanima. To je za slovensko okolje izjemno velika številka.

Kako deluje polžev vsadek?

Polžev vsadek je elektronska naprava, ki obide nedelujoče dele ušesa in neposredno stimulira slušni živec, saj dovede zvočne signale, spremenjene v kodirane električne impulze, neposredno do slušnega živca. V poštev pride pri zaznavni ali senzorinevralni izgubi sluha, kjer je mesto okvare v notranjem ušesu, torej kadar so okvarjene čutnice v polžu. Če gre za tako okvaro, so zvoki, predvsem govor, kljub ojačitvam s slušnimi aparati popačeni in nerazumljivi. Novejši slušni aparati, ki niso zgolj ojačevalci zvoka, zagotavljajo boljše rezultate pri razumevanju govora, zato se marsikdo težje odloči za vsadek, saj meni, da s slušnim aparatom še vedno dobro funkcionira v okolju. Šele po prejemu vsadka ljudje po navadi dojamemo, v kako okrnjenem zvočnem svetu smo živeli.

Kdaj je oseba kandidat za polžev vsadek?

Kadar je izguba sluha taka, da slušni aparati ne omogočajo več zadovoljive komunikacije. Za zagotovitev sluha s polževim vsadkom mora biti dobro delujoča celotna slušna pot,

ki se od polžka nadaljuje do slušne skorje v možganih. Nujno je, da je kandidat ustrezno motiviran za rehabilitacijo po posegu in da se zaveda, da je poslušanje z vsadkom bistveno drugačno kot poslušanje s slušnim aparatom.

Zakaj ste se odločili za polžev vsadek?

Iz preprostega razloga, ker sem morala slišati in ker sem si to seveda želela.

Kako pa osebe s polževim vsadkom slišite glasbo?

Poslušam jo že ves čas. Ko sem prejela prvi vsadek, sem veliko poslušala glasbo svojega otroštva. Je nekako simpatična in bila mi je prijetna. Tudi besedil sem se veliko spomnila, kar je bilo seveda lažje. Še vedno pa si rada preberem besedilo. Poslušam glasbo z besedili, če se le da. Zelo pomembno je, kako kakovosten je prenos zvoka.

Pravite, da je treba vsadek razumeti. Kaj mislite s tem?

Vsadek je predvsem treba razumeti, ga sprejeti in ne pričakovati čudežev. Vsadek je čudež, toda veliko je odvisno od delovanja našega telesa. Vsaka okvara je specifična in zato tudi različno doživljamo nove zvoke. Treba je delati, si vzeti čas za poslušanje in

učenje novih zvokov. Preprosto bi to lahko primerjala npr. s poškodbo kolena. Po poškodbi moraš počivati in koleno postopoma začeti obremenjevati. Nikoli ni več tako, kot je bilo. Če imate vsadek, morate poiskati podporno skupino, se ji pridružiti in izmenjati izkušnje. Smiselno se je vključiti tudi v vaje poslušanja, kjer spremljate napredek. Vedeti moramo, da je vsadek elektronska naprava, in čeprav osebi omogoča poslušanje, je oseba še vedno gluha.

Ali je vaše življenje, odkar uporabljate polžev vsadek, boljše?

Vsekakor je boljše. Predvsem pa sem se počutila normalno vključeno v okolje. Narava mojega dela pa tudi življenja je takšna, da veliko komuniciram z drugimi, in preprosto sem morala slišati. Prav nesrečno se počutim, če moram biti v tišini. Pa to ne pomeni, da so okoli mene stalno prižgani mediji. Tišina okolja je namreč tista prijetna – so šumi, ki so prijetni, ko je prostor napolnjen. Rada sem v tišini, vendar ne v svoji lastni. Takrat slišim le svoj tinitus, ki piska in zvoní. Življenje je zdaj, po prejemu vsadka, polno. Tudi osebnostno sem se spremenila, saj se ne počutim več izolirano iz okolja.

Darja Pajk
Foto: Spletna TV

Skrb zase ob tinitusu

Tinitus (latinsko tinnitus) pomeni zaznavanje zvoka, ki nima zunanega vira. Največkrat nastane zaradi okvare sluha, lahko pa vzrok tiči tudi drugje. Vsekakor je pri dolgotrajnem tinitusu, ki zmanjšuje kakovost življenja, pomembno, da obiščete zdravnika. Ljudje, ki se soočajo s tinitusom, zvoke opisujejo različno – kot šumenje, piskanje, ropotanje, mrmranje in bučanje.

Na Zvezi društev gluhih in naglušnih smo na dogodkih RehaCentra Sluh pred nekaj leti začeli izobraževati tudi o tinitusu. Odziv na izobraževanje je bil dober, saj ga je obiskalo veliko ljudi. Takrat smo spoznali, da se v Sloveniji mnogo ljudi spopada s tinitusom, a ne vedo, kako bi si lahko pomagali. Težava je namreč v tem, da zdravila zanj ni. Trenutno je edina znanstveno učinkovita terapija vedenjsko-kognitivna, ki pa je deležna zgolj peščica, saj je čakalna doba za začetek terapije z napotnico (pre)dolga.

Tinitus je pogosto stanje, ki prizadene številne ljudi vseh starosti. Čeprav zdravila zanj ni, obstajajo načini, kako ga obvladati in si pomagati. Nekateri poskusijo z zvočno terapijo (a je učinkovita zgolj med poslušanjem), drugi spremenijo način življenja, tretji posežejo po metodah zaslužkarjev, ki nemalokrat ljudi potisnejo v še hujšo stisko. Težko je, ko

se človek znajde v začaranem krogu motečih zvokov. Posledice so velikokrat hude in včasih pomaga šele psihiatrična pomoč.

Dandanes so ljudje neizmerno bolj izpostavljeni glasnosti, kot so bili ljudje v preteklosti. Do okvar sluha tako danes prihaja že pri mladih. Po podatkih NIJZ je kar 34,9 % najstnikov takih, ki vsakodnevno poslušajo glasbo s slušalkami, kar okoli 42,7 % pa slušalke uporablja več kot uro na dan vsak dan, kar že lahko prinaša tveganje (vir: NIJZ, 2023). Velikokrat je težava tudi v kakovosti slušalk. Marsikdo namreč uporablja slušalke slabe kakovosti, kar še dodatno vpliva na morebitne okvare sluha.

Kar dobra polovica oseb z izgubo sluha poroča tudi o tinitusu. Med njimi so gluhe osebe, ki tako slišijo zgolj zvok brez zunanega vpliva. Taka izkušnja je lahko še posebno travmatična.

Teja Pahor Moder, vodja
projekta Skrb zase ob
tinitusu

Na Zvezi smo lani začeli razmišljati, kako bi lahko pomagali ljudem s tinitusom

Takrat smo se odločili, da se povežemo z Inštitutom Neocortex, ki izvaja skupinska srečanja z vedenjsko-kognitivno terapijo za osebe s tinitusom. Skupaj smo pripravili projekt z naslovom Skrb zase ob tinitusu in ga objavili na razpis Varovanje in krepitev zdravja do leta 2025. Ministrstvo za zdravje je projekt na področju duševnega zdravja prepoznalo kot pomembnega in ga tudi sofinancira.

V treh letih bomo tako pomagali številnim ljudem, ki se spopadajo s tinitusom. Program vključuje uvodno individualno srečanje s psihologom (v živo ali po videoklicu) in deset skupinskih srečanj (od šest do osem oseb). Na prvem skupinskem srečanju sta navzoča specialist ORL-ja in psiholog. Med posameznimi tedenskimi srečanji se od uporabnikov pričakuje aktivno samostojno delo, izpolnjevanje nalog in vaj, na srečanjih pa pogovor o težavah in izzivih.

Program bomo začeli izvajati z marcem. Srečanja bodo potekala v Ljubljani in Mariboru. Veseli nas, da bomo mnogim kljub tinitusu pomagali zaživeti boljše življenje. Obenem bomo med projektom ljudi ozaveščali o tem, kako pomembna je zaščita sluha; nezaščiten sluh je namreč najpogostejši vzrok za nastanek tega skrivnostnega zvoka brez zunanje vpliva.

Več informacij o projektu Skrb zase ob tinitusu lahko poiščete na www.skrbzase-tinitus.com.

POSKRIBITE ZASE IN ZA SVOJ SLUH
Program Zveze društev gluhih in naglušnih

Slišati dobro je dobro

BREZPLAČNE
DELAVNICE
ZA STAREJŠE
od ponedeljka,
3. aprila, dalje

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije aprila 2023 začneja nov program Slišati dobro je dobro, ki bo potekal v skupinskih delavnicah in kot posamezna svetovanja. Namenjen je starejšim ljudem z izgubo sluha, ki uporabljajo slušne pripomočke oziroma bi bilo dobro, da bi jih.

V Sloveniji po podatkih ZZZS uporablja slušni aparat več kot 70.000 ljudi vseh starosti, med starejšimi od 60 let pa bi bilo do njega upravičenih vsaj 120.000 oseb. Izguba sluha je med starejšimi izredno pogost pojav – pravzaprav je prava redkost, da človek vse življenje ohrani popolnoma zdrav sluh. Kljub temu glede na statistične podatke ocenjujemo, da se vsaj polovica ljudi ne odloči za reševanje težav s sluhom. Poleg tega podatki ZZZS kažejo, da približno tretjina prejemnikov slušnega aparata tega ne

uporablja in po izteku trajnostne dobe ne pride po novega.

Pridobitev slušnega aparata je šele prvi korak

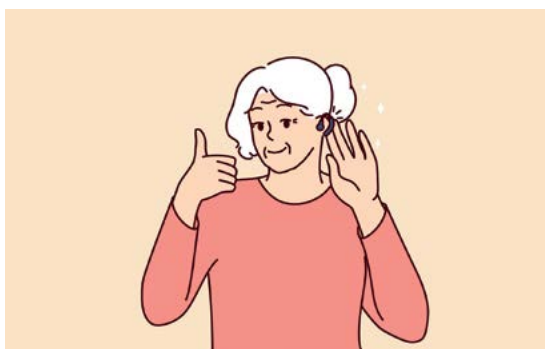
Za ignoriranje težav in neuporabo slušnih pripomočkov bi lahko navedli več dejavnikov – od nedostopnosti ali razumljivosti informacij in dojemanja izgube sluha kot samoumevni del staranja do psiholoških dejavnikov, denimo odpora do nošenja slušnih aparatov. Poleg tega so za marsikoga sami slušni apa-

Aktivnosti zveze

rati in drugi tehnični pripomočki prezapleteni za uporabo.

Pomembno je poudariti, da je pridobitev slušnega aparata šele prvi korak do tega, da bolje slišimo. Potrebna sta postopno privajanje in prilagajanje. Toda dlje ko odlašamo s pregledom sluha in pridobitvijo slušnega aparata, težje se možgani privadijo na uporabo slušnih pripomočkov in ponovno prepoznavanje zvokov.

Vsakodnevno komuniciranje lahko osebi, ki ne sliši dobro, postane prenaporno.
Foto: Profimedia

Starejše osebe z izgubo sluha so še posebej ranljiva skupina, ki je pogosto prezrta. Velikokrat se niti sami ne zmorejo ali ne znajo izraziti. Dogaja se, da se taki ljudje začnejo umikati iz socialnega življenja, kar lahko le še okrepi osamljenost in družbeno osamitev, ki je poleg revščine največja težava naglušnih starejših.

Na delavnicah programa Slišati dobro je dobro se bomo ukvarjali in se spopadli z vsemi zgoraj omenjenimi težavami. Spregovorili bomo o izzivih in posledicah izgube sluha ter njegovem vplivu na posameznikovo vsakodnevno življenje. Obravnavali bomo tudi čustva in misli, ki se ob tem porajajo, ter predstavili tehnike za lažje soočanje z njimi. Del delavnic bo namenjen vprašanju, kako izguba sluha vpliva na komuniciranje z drugimi, in temam, povezanim z načini za lažje in učinkovitejše sporazumevanje.

Na delavnicah bomo govorili tudi o nakupu in uporabi ustreznega slušnega aparata in drugih tehničnih pripomočkov za lažje komuniciranje. Udeležence delavnic, ki imajo težave s sluhom, bomo seznanili z njihovimi pravicami in s tem, kako jih lahko uveljavijo. Poleg strokovnjakov s tega področja bodo osebno izkušnjo delili tudi dolgoletni uporabniki slušnega aparata in polževega vsadka. Delavnice se bodo izvajale na treh lokacijah, aprila se začnejo v Ljubljani.

Kontakt za prijave: kaja.marolt@zveza-gns.si,
tel.: 01/500 15 00

Slovar SZJ na družbenem omrežju

Slovar slovenskega znakovnega jezika ima aktivno stran na družbenem omrežju Facebook, kjer si lahko ogledate nove kretnje, ki nastajajo in jih razvijajo v skupini za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki deluje na Inštitutu za razvoj SZJ pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Najdete nas na spletni povezavi www.facebook.com/szjsi.

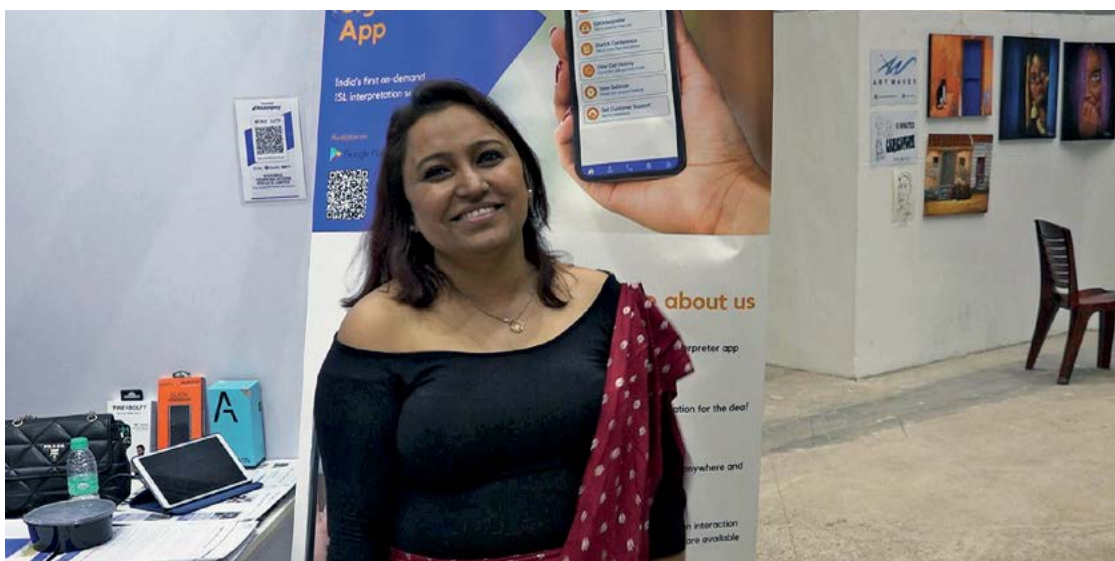

S to aplikacijo so gluhi samostojni

V Indiji živi osemnajst milijonov gluhih, a jih samo 4,5 milijona uporablja indijski znakovni jezik. Ker še vedno nimajo priznane pravice do uporabe znakovnega jezika, je le odstotek gluhih zaposlenih.

Pred štirimi leti je luč sveta ugledala aplikacija SignAble, ki osebam z okvaro sluha omogoča, da so čim bolj samostojni in da lahko

tolmača prek tehnologije uporabljajo kadar koli in kjer koli.

Ko smo ustvarili aplikacijo, so bili navdušeni, saj jim ni več treba družin prositi za pomoč, ki je pogosto tudi ne dobijo, je dejala Rupmani Čettri iz podjetja SignAble. Foto: Spletna TV

Zgodbe

Aplikacija ponuja tolmačenje na zahtevo in na daljavo. Tolmači tudi konferenčne klice ali sestanke ter prireja besedila v znakovni jezik.

V Indiji 18 milijonom gluhih še vedno ni priznana pravica do uporabe znakovnega jezika in tolmača, zato je med njimi veliko nepismenih in neizobraženih.

»Čeprav imamo v Indiji veliko gluhih, vsi aplikacije ne znajo uporabljati. Doslej so imeli težave, zato želimo to spremeniti in doseči, da bi postali bolj samostojni. Kako jim pomagati in kako bi izboljšati njihov položaj? Država ne pomaga, kako naj gluhi potemtaka dobijo tolmača? Če naročijo tolmača, ga morajo drago plačati. Gluhi tega ne zmorejo. Ko sem videla položaj gluhih, se me je dotaknilo. Če bi gluhi imeli dobre službe in boljše plače, bi si to lahko privoščili. Država pa jim ne daje podpore. Gluhi morajo za vse plačevati sami. Ko smo ustvarili aplikacijo, so bili navdušeni, saj jim ni več treba družin prositi za pomoč, ki je pogosto tudi ne dobijo. Kako naj potem postanejo samostojni? To je pravica,« je dejala Rupmani Čettri iz podjetja SignAble in dodala, da družine gluhih opažajo, da ti ne prosijo več za pomoč, ker vidijo, da jim aplikacija omogoča samostojnost.

V Indiji nimajo enotnega znakovnega jezika, temveč kar trinajst različnih znakovnih jezikov, zato v različnih indijskih zveznih državah potrebujejo še več tolmačev.

»Skupaj imamo od 70 do 80 tolmačev. Sodelujemo s podjetjem Amazon, tako da tolmači delajo 24 ur od ponedeljka do nedelje. Delajo tudi gluhi tolmači. Naš cilj je, da v enem letu dobimo 250 sliščih tolmačev, ki jih zdaj potrebujemo, ter 50 gluhih tolma-

čev. Zakaj? Indija ima 32 zveznih držav in želimo, da bi v vsaki zvezni državi delal en gluhi tolmač. Zdaj jih imamo malo, potrebujemo jih več, da bo več gluhih lahko uporabljalo aplikacijo,« je pojasnila Rupmani Čettri.

Do aplikacije lahko dostopajo s QR-kodo in izberejo, kar potrebujejo. »Ali želijo, da pokličemo sliščo osebo, ali zdaj potrebujejo v bolnišnici tolmača, do katerega ne morejo priti. Pokličejo ga kar prek aplikacije in takoj dobijo tolmača. Aplikacija ponuja tudi možnost za več oseb, in če jo imajo vsi, lahko priredijo konferenčno tolmačenje za štiri ali pet oseb,« je povedala sogovornica.

Če uporabniki aplikacije tolmača ne dobijo, potem pokličejo gluhega tolmača in ga vprašajo, kje je tolmač in zakaj se ne javlja. Ali pa sporočijo, tolmača katerega znakovnega jezika potrebujejo, saj imajo v Indiji več različnih znakovnih jezikov. Vizija inovativnega indijskega zagonskega podjetja SignAble je, da bi bili gluhi enakopravni na vseh življenjskih področjih in da bi imeli možnost samoodločanja o svojem življenju.

Gluhi delavci niso invalidi, so partnerji podjetja

Za gluhe osebe je ključnega pomena, da se počutijo vključene in koristne, saj to pomaga krepiti občutek pripadnosti in lastne vrednosti. Eden od primerov dobre prakse na tem področju, ki skrbi za vključenost gluhih in naglušnih oseb, je invalidsko podjetje Akron, v katerem je zaposlenih 17 invalidov. Med njimi je deset gluhih in naglušnih oseb, ki so s svojim delom in odnosi v podjetju zelo zadovoljni.

»V našem podjetju smo vsi enakopravni, slišišči in gluhi. Pomagamo si,« pravi Darko Rant, eden od desetih gluhih zaposlenih v invalidskem podjetju Akron v Medvodah. Podjetje, ki je bilo ustanovljeno leta 1989, izdeluje pohištvo po meri. Večina gluhih se je v njem zaposlila po priporočilu.

»Kako sem našel to službo? Moj gluhi prijatelj mi je svetoval, naj poskusim tukaj. Najprej sem za tri dni prišel delat poskusno, potem sta me, ker znam delati, direktor in šef sprejela. Čez nekaj časa sem napredoval in danes

delam kot vodja montaže,« pripoveduje Maris Meija, ki je v Slovenijo prišel iz Latvije.

Maris, Jelenko in Darko so osredotočeni na delo. Foto: Spletna TV

Zgodbe

»Prej sem delal kot kovinar-strugar, večinoma ročno, zdaj ni več tako. Vse se dela s stroji CNC. Na zavodu za zaposlovanje so mi priporočili zaposlitev v tem podjetju. Pa sem si rekel, da bom poskusil, saj sem imel izkušnje s sestavljanjem pohištva. Tako sem prejel ponudbo in prišel sem. Z delom sem zadovoljen,« pravi Darko Rant, ki v Akronu dela že petnajst let.

V Akronu je zaposlenih 40 delavcev; med njimi je četrtnina oseb z okvaro sluha, od katerih se je večina izučila za poklic mizarja. Prvi je prišel prek zaposlitvene rehabilitacije. »Pozneje se je od ust do ust širila informacija, da smo dober delodajalec, in so prišli k nam,« pojasnjuje direktorica podjetja Pia Mir in dodaja: »Gluhi so enakovredni delavci. Je pa enako kot pri slišočih, nekateri so bolj produktivni, drugi manj, tako da ne vidim velike razlike.«

Barbara Osredkar je zaposlena v oddelku za sestavljanje pohištva.
Foto: Spletna TV

Komunikacija je otežena, a se prilagajajo vsi

Gluhi se spoprijemajo z izzivi v komunikaciji in dostopnosti, zaradi česar pogosto potrebujejo prilagoditve in podporo, da lahko popolnoma sodelujejo v proizvodnji. »Malo eksperimentiramo. Znam nekaj kretenj, tega sem se naučila. Drugače pa malo pišemo, rišemo, uporabljamo mimiko, kretnje, pa je,« razkriva Pia. Vodja proizvodnje Kristjan Rod-

nik pa se je samoiniciativno začel učiti znakovnega jezika. »Veliko sem se pogovarjal z njimi in sem se naučil kretati. V službi smo imeli tudi tečaj in v tej smeri je bilo veliko volje.« Se pa zgodi, da pride do šuma v komunikaciji. »Spomnim se anekdote, ko sta se dva gluha pogovarjala o slišočem in sta pokazala, da je iz Kranja, on pa je razumel, da sta rekla, da je neumen,« pravi Kristjan, ki meni, da je v njihovi proizvodnji zaradi hrupa mogoče prednost, če si gluhi. »Kar se pa same natančnosti tiče, bi pa lahko dal kakšnega gluhega delavca v kakovostnejši rang kot slišočega,« dodaja.

V podjetju pa niso zaposleni le moški gluhi delavci. Prva zaposlena gluha ženska je bila Barbara Osredkar. »Ko sem prvič prišla, so bili tukaj sami moški, jaz pa edina ženska in še gluha. Šef je bil v dilemi. A ko sem prišla na prakso, je bilo bolje. Med počitnicami sem tukaj delala dva meseca, in ko sem maturirala, sem se tu zaposlila, ker sem to delo poznala že od prej,« razlaga Barbara.

Akron je vsekakor podjetje, ki svojih zaposlenih ne vidi kot invalidov, ampak kot svoje partnerje, ki prispevajo h kakovostnim proizvodom. Zaradi rasti podjetje v svojo ekipo vabi nove zaposlene. Gluhe osebe so pomemben del družbe in imajo v podjetju pravico do enakih možnosti kot vsi drugi. »V našem podjetju smo z gluhimi zaposlenimi zadovoljni, tako da bi jih priporočila tudi drugim podjetjem; nimajo se česa bati in videli bodo, da se fantje in dekleta zelo izkažejo,« še pravi direktorica Pia Mir.

Gluhi posamezniki pogosto naletijo na pomembne ovire v komunikaciji in pri socialni interakciji, a s spodbujanjem vključenosti in zagotavljanjem priložnosti za sodelovanje jim lahko te ovire pomagamo odpraviti.

Zmenek prek ekrana

Spletne aplikacije za zmenke so v zadnjih nekaj letih postale vse bolj priljubljene, ljudje vseh starosti in iz različnih okolij jih uporabljajo, da bi našli ljubezen in družbo. Te aplikacije so revolucionarne v načinu, kako se ljudje srečujejo in komunicirajo drug z drugim, kar olajša povezovanje z nekom, ki ima podobne interese in vrednote.

Vendar obstaja skupina, ki je bila v svetu spletnih zmenkov večinoma prezrta: to so gluhi. Ti se spoprijemajo z edinstvenimi izzivi, ko gre za zmenke, saj je komunikacija pogosto velika ovira. Na srečo zdaj obstajajo spletne aplikacije za zmenke, ki so posebej namenjene skupnosti gluhih in jim olajšajo iskanje ljubezni in druženja.

Ena najbolj priljubljenih aplikacij za zmenke za skupnost gluhih je Deaf Singles Meet. Ta omogoča uporabnikom, da ustvarijo profil, poiščejo druge člane in z njimi komunicirajo

DeafSinglesMeet

Zgodbe

prek sporočil in videoklepeteta. Aplikacija vsebuje tudi vir novic, kjer lahko uporabniki delijo fotografije in novice o svojem življenju, ter forum, na katerem lahko razpravljajo o različnih temah in se povezujejo z drugimi člani skupnosti.

Na aplikaciji Deaf and Dating uporabniki lahko ustvarijo profil, brskajo po drugih profilih in pošiljajo sporočila drugim članom.

Druga priljubljena aplikacija za skupnost gluhih je Deaf and Dating, ki se ponaša z veliko bazo uporabnikov in vrsto funkcij, ki gluhim

posameznikom pomagajo najti ljubezen in družbo. Aplikacija ponuja tudi klepetalnico, kjer se uporabniki lahko povežejo z drugimi člani v realnem času.

Za tiste, ki jih zanima najbolj razširjena aplikacija za zmenke, so na voljo tudi možnosti, ki ustrezajo potrebam skupnosti gluhih. Tinder je nedavno dodal funkcijo, ki uporabnikom omogoča, da v svoj profil dodajo značko, ki označuje, da so gluhi ali naglušni. Tako se gluhi posamezniki lažje povežejo z drugimi, ki se zavedajo njihovih komunikacijskih potreb.

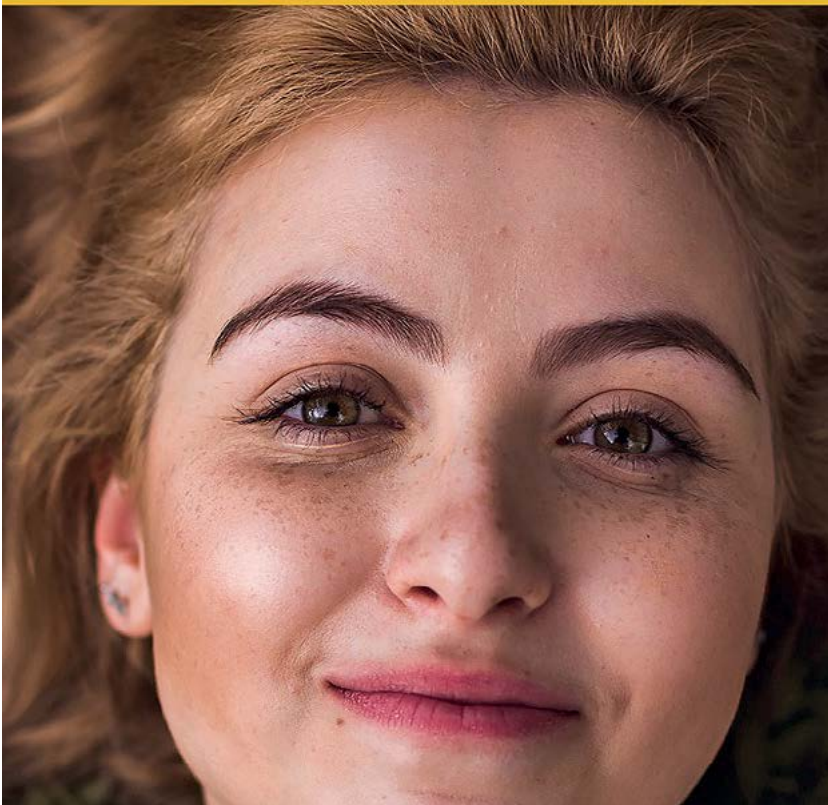
Čeprav so lahko spletne aplikacije za zmenke odličen način za gluhe posameznike, da najdejo ljubezen in družbo, je pomembno, da se zavedate morebitnih tveganj in pasti. Kot pri vsaki spletni interakciji je pomembno, da sprejmete previdnostne ukrepe za zaščito svojih osebnih podatkov in varnosti. Prav tako je pomembno, da ste jasni o svojih komunikacijskih potrebah in preferencah, tako da se jih potencialni partnerji zavedajo že od samega začetka.

Spletne aplikacije za zmenke lahko postanejo orodje posameznikov, ki iščejo ljubezen in družbo. Z vzponom specializiranih aplikacij, ki posebej skrbijo za potrebe skupnosti gluhih, še nikoli ni bilo lažje vzpostaviti stika z drugimi, ki imajo podobne izkušnje in vrednote. Čeprav obstajajo tveganja, povezana s spletnimi zmenki, lahko upoštevanje previdnostnih ukrepov pomaga zagotoviti varno in prijetno izkušnjo.

Deaf And Dating

Deaf Dating & ASL
Chat & Sign Language

PRIJAVA NA SMS-OBVESTILA

S kratkimi telefonskimi obvestili želi Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije obveščati uporabnike o izrednih dogodkih, novicah in ukrepih, ki so pomembni zanje.

Prejemanje SMS-obvestil je za uporabnike brezplačno.

Podatki o uporabniku – ime in priimek *

Mobilna tel. številka

(vpisati brez presledkov in ločil) *

* zahtevani podatki

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (v nadaljevanju: izvajalec) se zavezuje, da bo skrbno varovala osebne podatke uporabnikov, pridobljene ob prijavi v sistem za obveščanje. Podatki se bodo zbirali, pridobivali, hranili in obdelovali izključno za namene obveščanja o izrednih dogodkih in o dogodkih, povezanih z aktivnostmi izvajalca.

Podatki so varovani v skladu z zahtevami zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in zakona, ki ureja elektronsko poslovanje ter elektronski podpis. Izvajalec se zavezuje, da bo zbrane podatke hranil le toliko časa, kot je potrebno za doseg namena, zaradi katerega so bili zbrani.

Uporabnik v postopku registracije posreduje zahtevane osebne podatke. Vsak uporabnik samostojno odgovarja za vsebine, ki jih vpiše ob spletni

prijavi. Uporabnik potrjuje, da je bil pred registracijo ustrezno seznanjen z obsegom in namenom obdelave osebnih podatkov, ki jih je posredoval ob registraciji. Uporabnik ob registraciji podaja osebno privolitev, da lahko izvajalec obdeluje osebne podatke, ki jih uporabnik posreduje ob prijavi v sistem za obveščanje.

Izvajalec se zavezuje, da osebnih podatkov in kontaktnih informacij uporabnikov ne bo uporabljal v druge namene ter jih brez izrecnega dovoljenja uporabnika, razen če bi to zahtevala veljavna zakonodaja, ne bo razkril tretjim osebam. V času upravljanja z osebnimi podatki ima posameznik v skladu z veljavno zakonodajo možnost vpogleda, prepisa, kopiranja, dopolnitve, popravkov, blokiranja in izbrisa osebnih podatkov v zbirki podatkov.

Izvajalec bo pridobljene podatke varoval in preprečeval njihovo zlorabo. Osebne podatke lahko izvajalec uporablja do preklica prijave.

Izpolnjeni obrazec pošljite na naslov:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Drenikova 24

1000 Ljubljana

ali

po telefaksu: 01 500 15 22

Kraj in datum:

Podpis uporabnika:

MENTA

Podkast o ljudeh med nami

Pred enim letom, natančno 13. marca 2022, smo na Youtubu ustvarili kanal Menta in objavili prvo vsebino z naslovom Brez zdravja ni duševnega zdravja. Menta je namenjena predvsem ozaveščanju oseb z izgubo sluha o skrbi zase.

Kaj pa je duševno zdravje oziroma duševno počutje, o čemer kot družba čedalje več govorimo in beremo? Vse, kar mislimo, čutimo in doživljamo, vpliva na naše duševno zdravje. A duševno zdravje je med gluhih še vedno tabu. Premalo se pogovarjamo o tem.

Na Menti smo doslej objavili 37 posnetkov različnih tem, od tega deset intervjujev.

Opravili smo intervju:

- o žalovanju po izgubi ljubljene osebe z Dašo Peperko,

- o komunikaciji v družini z Dubravko Hrovatič,
- o motivaciji z Dašo Peperko,
- o tinitusu z dr. Tino Mlinarec,
- o samomoru in tem, ali bližnji razmišlja o samomoru, z Vanjo Gomboc,
- o nekemični odvisnosti – odvisnosti od tehnologije z dr. Lilijano Šprah,
- o diskriminaciji s Črtom Kakerjem,
- o demenci s Štefanijo Lukič Zlobec,
- o hvaležnosti z Moniko Longar,
- o božični tesnobi, depresiji in samopodobi s specializantko psihoterapije Diano Ploj Zec.

Zgodbe

Enkrat na mesec smo predstavili vsebino knjige, ki sta nam ga podarila Mohorjeva družba in Mladinska knjiga, ter knjigo v nagradni igri podarili enemu od gledalcev.

Res je, da ima lahko vsakdo težave v duševnem zdravju, saj se vsi soočamo s hudimi stresnimi razmerami in življenjskimi krizami. A vsaka duševna stiska še ne pomeni duševne bolezni. Do tega pride, če je stiska večja in je posameznik ne more prebroditi. Najpomembnejše je, da si priznamo, da imamo težave, da jih ne skrivamo, ne bežimo in si ne rečemo, da se to nam ne more zgoditi. Vsa komur se lahko zgodi. Pomembno pa je težave odkriti pravi čas.

Najpomembnejše je, da:

- se o svojih čustvih pogovarjamo in se ne zapiramo vase,
- se ukvarjamo z aktivnostmi, ki nas veselijo,

- poskrbimo za svoje telesno zdravje in se zdravo prehranjujemo,
- smo v krogu prijetnih ljudi, ob katerih se dobro počutimo,
- se naučimo reševati težave.

Niste sami! Pogovorite se s prijateljem ali nekom bližnjim, to velikokrat pomaga. Če je težava prevelika in je ne znate rešiti sami, potem je najboljša, da se obrnete na strokovnjaka.

Za svetovanje in pomoč se lahko obrnete tudi na RehaCenter Sluh po elektronski pošti: reha.center@zveza-gns.si ali SMS: 070 451 122.

Za konec še misel za vas:

Če želiš odmor, si ga vzemi.

Če želiš jokati, joči.

Če želiš kričati, kriči.

Če želiš iti dalje, pojdi.

Če ne veš, kaj želiš – tudi to je v redu.

Duševno zdravje

Duševno zdravje zajema vrsto stanj. Simptomi lahko vključujejo spremembe razpoloženja, vedenja in vzorcev razmišljanja. Iskanje strokovne pomoči in podpore je pomembno za obvladovanje stanja duševnega zdravja. Za lažje razumevanje različnih stanj smo vam pripravili razlage besed.

Anksioznost

Anksioznost je čustveno stanje, ki ga zaznamujejo neprijetnost, občutki strahu in živčna napetost. Po podatkih številnih raziskav naj bi za anksioznimi motnjami trpelo okrog 10 % ljudi po svetu.

Anksioznost sama po sebi ni bolezen. Je povsem naraven odziv, ki je tako kot stres ključnega pomena za naše preživetje, kadar nam preti nevarnost iz okolja.

Ko govorimo o anksiozni motnji, imamo v mislih pretiran odziv, ki nima stika s stvarnostjo, občutki tesnobe pa so močni in nenehni.

Anksiozna motnja je nadpomenka, ki označuje številne različne oblike anksioznosti.

Te so:

- generalizirana anksiozna motnja,
- obsesivno-kompulzivna motnja ali OCD,
- panična motnja,
- zdravstvena anksioznost ali hipohondrija,
- posttravmatska stresna motnja ali PTSM.

Odvisnost

Odvisnost je motnja, ki nastane zaradi uživanja snovi, ki vplivajo na človekovo razpoloženje, zaznavanje ali čustvovanje.

Značilni znaki odvisnosti so:

- močna, nepremagljiva **želja** (hrepenenje) po psihoaktivni snovi,
- **oslabljen nadzor** nad količino zaužite psihoaktivne snovi,
- spremenjena **toleranca** do te snovi,
- **odtegnitveni znaki** pri telesni odvisnosti od snovi,
- **nadaljevanje** uživanja snovi kljub jasnim dokazom o škodljivosti tega početja,
- uživanje snovi (in dejavnosti, potrebne za pridobitev snovi) postanejo **pomembnejše** od drugih obveznosti prizadetega posameznika.

Kemične odvisnosti

- alkohol,
- opiodi (heroin, opiodni analgetiki),
- kanabinoidi (marihuana, hašiš),
- sedativi ali hipnotiki (pomirjevala in uspavalna),
- kokain,
- drugi stimulansi, vključno s kofeinom,
- halucinogen,
- tobak,
- hlapljivo topilo,
- več drog in drugih psihoaktivnih snovi.

Nekemične odvisnosti pa so odvisnost od iger na srečo, interneta, računalniških iger, seksa, pornografije, nakupovanja, hrane itn.

Duševno zdravje

Biti duševno zdrav ne pomeni samo, da nimamo duševne bolezni, ampak gre za širše stanje. Poleg odsotnosti duševnih motenj duševno zdravje zajema tudi pozitiven odnos do sebe in drugih, učinkovito reševanje življenjskih izzivov, občutek sreče, smisla in zadovoljstva, optimizem, sposobnost spopadanja z ovirami ter prispevanje k družbi. Duševno zdravje je tako poleg telesnega in socialnega zdravja sestavni del celostnega zdravja posameznika.

Duševno zdravje je razumljeno kot kontinuum z dvema dimenzijama – duševna motnja in duševno blagostanje. Kontinuum pomeni, da se lahko duševno zdravje nenehno spreminja od pozitivnega k negativnemu polu ali nasprotno. Ker ga sestavljata dve med seboj povezani, vendar ločeni sestavni dimenziji, je duševno blagostanje lahko prisotno kljub obstoječi duševni motnji in nasprotno. **Duševno blagostanje** vključuje pozitivno počutje (npr. sreča, zadovoljstvo, pozitivna samopodoba), dobre odnose z drugimi (npr. empatija in razumevanje soljudi) in sposobnost obvladovanja življenja (npr. dojemanje svojega življenja kot smiselnega). Navpična os duševnega blagostanja se giblje od nizko izraženega duševnega blagosta-

nja v spodnjem delu do visoko izraženega duševnega blagostanja na zgornjem delu grafa. Vodoravna os **duševnih motenj** pa zajema različne stopnje duševnih težav, in sicer od izraženih simptomov duševne motnje do odsotnosti duševne motnje na desni strani.

Duševna motnja tako ni ovira za občutenje blagostanja (npr. oseba z anksioznostjo lahko doživlja veliko zanos in ustvarjalnosti). Prav tako se lahko zgodi, da posameznik brez duševne motnje le redko doživlja pozitivna čustva (npr. veselje, ljubezen), ne tvori pomenljivih medosebnih odnosov in svojega življenja ne vidi kot smiselnega ter ima tako nizko duševno blagostanje.

Depresija

Depresija je duševna motnja, za katero je značilen nenehen in intenziven občutek žalosti, potrtosti, manjvrednosti, krivde in nejevolje, hkrati pa se nismo zmožni razvedriti in uživati ob veselih dogodkih v življenju. Depresivna motnja se lahko pojavi hitro ali pa se razvija postopoma in traja od nekaj tednov do več mesecev in let, kadar ni ustrezno obravnavana. Glede na intenzivnost in število depresivnih obdobji ločimo različne vrste depresije – od blage, pri kateri lahko še opravljamo vsakodnevne obveznosti, do zmerne in hude depresije, ki močno posega na različna področja našega življenja (npr. šolanje, delo, medosebne odnose). Depresija se lahko ponavlja ali pa doživimo zgolj eno depresivno epizodo. Pojavi se lahko kadar koli v življenju, vse od otroštva in mladostništva do odraslosti, v obporodnem obdobju ali starosti.

Zgodbe

Depresija se lahko kaže z nekaterimi tipičnimi simptomi in znaki, kot so:

- intenzivna vsakodnevna otožnost, ki ne preneha,
- nezmožnost doživljanja pozitivnih čustev (npr. veselje, radost, navdušenost),
- psihična napetost, tesnoba in razdražljivost,
- motnje koncentracije in pozornosti,
- občutki nemoči, manjvrednosti in krivde,
- negativne misli (npr. »sem nevreden/-a vseh dobrih stvari v življenju«),
- izguba zanimanja za ljudi ali dejavnosti, ki so nas včasih osrečevale,
- umik v samoto,
- telesni znaki (npr. cmok v grlu, jok, spremembe apetita, utrujenost) in bolečine,
- upočasnjenost gibanja,
- moteno spanje (npr. nočno prebujanje, nespečnost),
- pomanjkanje smisla v življenju,
- misli o smrti in samomoru.

Delirij

Delirij je prehodna motnja zavesti in umskih sposobnosti, ki odraža bolezensko dogajanje v našem telesu. Navadno se pojavi v nekaj urah in traja od nekaj dni do nekaj tednov. Njegov začetek je lahko prikrit, kar se kaže kot vznemirjenost, anksioznost, prestrašenost ali občutljivost za svetlobo in zvoke. Osebe z delirijem v splošnem niso agresivne, vendar lahko zaradi slabše orientacije in zmedenosti nenamerno poškodujejo sebe ali druge. Delirij pogosto spremljajo tudi številni telesni znaki, kot so nemir, tresenje in potenje. Sam po sebi je delirij lahko prvi opozorilni znak telesne bolezni. Če ga ne prepoznamo pravočasno, vodi k poslabšanju telesnega in duševnega delovanja ali celo smrti.

Ločimo lahko različne vrste delirija, kot sta hipoaktivna in hiperaktivna oblika delirija. Za hipoaktivno stanje so značilne brezvoljnost, otopelost in zmanjšana gibalna aktivnost posameznika v deliriju, za hiperaktivno obliko pa povečana aktivnost, hitra razdražljivost, tesnoba in vznemirjenost.

Delirij lahko prepoznamo po nekaterih opozorilnih simptomih in znakih, kot so:

- zmedenost,
- motenost spomina (npr. oslABLJENA prepoznavna in takojšen priklic),
- slaba orientacija v času in prostoru ali popolna dezorientacija,

- spremenjen ritem spanja in budnosti,
- počasnejše odzivanje na dražljaje iz okolice,
- telesni znaki (npr. povišana telesna temperatura, tresenje, potenje),
- spremembe mišljenja (npr. iluzije, halucinacije, blodnje),
- spremembe čustvovanja (npr. razdražljivost, prestrašenost, nihanje razpoloženja),
- spremembe v vedenju, gibanju in govoru.

Simptomi in znaki lahko čez dan nihajo in so pogosto izrazitejši v jutranjem, večernem ali nočnem času.

SPLETNA TV

www.spletnatv.si

Drenikova 24, 1000 Ljubljana

(01) 500 15 23

spletna.tv@zveza-zgns.si

Facebook/spletnaTV

Youtube/spletnaTV

Livestream/spletnaTV

HITRI DOSTOP Iskanje ... **PONUDBA O NAS KONTAKT**

DONIRAJ DOHODNINO

Doniraj % dohodnine za razvoj slovenskega znakovnega jezika

Prenesi aplikacij SpletnaTV

Prenesi aplikacijo SpletnaTV

Strinjam se s **zeložnimi** pogoji uporabe.

POŠLJI

Prisluhnimo TISINI

25. 03. 2023

Duševno zdravje je tabu

V Indiji so ženske v veliko slabšem položaju kot moški, sploh gluhe ženske in dekleta. Veliko gluhih žensk v tej eksotični deželi prekine šolanje že v sedmem ali osmem razredu osnovne šole. Tudi duševno zdravje gluhe skupnosti je tabu, gluhi se ne izobražujejo v znakovnem jeziku, prav tako jim država ne sofinancira tehničnih pripomočkov. O življenju gluhih v Indiji več v oddaji Prisluhnimo tišini na prvem sporedu TV Slovenija.

Sabina Radovanovič in Robert Debevec domov z zlato medaljo

Društvo oseb z izgubo sluha Dolenjske in Bele krajine je skupaj s Športno zvezo gluhih Slovenije v soboto, 4. marca, v novomeškem Športnem centru Košenice organiziralo državno prvenstvo gluhih v badmintonu.

V moški konkurenci je prvi del tekmovanja potekal v treh kvalifikacijskih skupinah. Vsaka skupina je imela po tri igralce, ki so se v nizu do 21 točk pomerili med seboj. Dva naj-

boljša iz vsake skupine sta se uvrstila v izločilne boje. Igralke pa so igrale po sistemu druga z drugo.

Šport

V ženskem finalu je zmagala Sabina Radovanič iz Društva oseb z okvaro sluha Celjske regije, ki je premagala Tino Strel iz Društva gluhih in naglušnih Severne Primorske.

»Osvojila sem zlato medaljo, tako da sem z dosežkom zadovoljna. Imela sem srečen dan, ker so bile tudi druge igralko zelo dobre. Med igro sem veliko razmišljala o zmagi. Morala sem popraviti tehniko podaj in v začetku tekme sem imela tremo. Nato sem se sprostila in je šlo. Končno sem postala prvakinja,« je povedala Sabina, ki se redno udeležuje državnih prvenstev. Srebrna Tina Strel pa je razkrila, da jo je za badminton navdušil brat. »Rekel mi je, naj poskusim, in ko sem prvič šla na trening badmintona, ni bilo slabo. Poskusila sem priti na državno prvenstvo. Tukaj sem videla, da so tudi tekmice dobre, a sem vseeno ostala mirna. Napredovala sem in osvojila drugo mesto. Kako sem se počutila? Super!« je dejala Primorka, ki je bila prvič na državnem prvenstvu v badmintonu.

Igralca, ki sta prišla do zadnje stopničke, sta stara znanca državnih prvenstev. V finalu sta

se namreč znova pomerila državni prvak Mariborčan Robert Debevec in Novogoričan Tomi Strel.

»Lani sem osvojil drugo mesto. Moj letošnji cilj je bila zmaga. Vedno sem imel smolo. Del svoje skupine sem premagal. Sledil je finale, in to spet z Debevcem, s katerim sva se že pomerila. Bilo je zelo napeto. Mislim, da je bil rezultatsko prvi niz 21 : 18, v drugi igri je sledila zamenjava, takrat pa ne vem več, kaj se je dogajalo v moji glavi. Ostal sem brez motivacije, izgubil z 2 : 0 in tako osvojil drugo mesto. Mogoče bom prihodnje leto prvi,« je dejal Tomi Strel. »V finalu sem ponovno igral s Tomijem. V prvem polčasu, ko sva bila skoraj izenačena, sem opazoval igro. V drugem polčasu sva zamenjala položaja. Začel sem taktizirati. Iskal sem luknjo, zato sem v točkah hitro napredoval in mu ušel ter tako postal državni prvak,« pa je razložil Mariborčan Debevec, ki je tudi letos domov odnesel zlato medaljo. Državno prvenstvo gluhih v badmintonu se je tako uspešno končalo.

Na prvenstvu se je pomerilo devet igralcev in štiri igralko, ki so tekmovali v različnih kategorijah.

Bruno Glas seže v deveto vas

»To ni kar tako, da si najboljši med gluhi,« je po zmagi dejal najmlajši šahovski državni prvak. V organizaciji Mestnega društva gluhih Ljubljana in Športne zveze gluhih Slovenije je zadnjo soboto v februarju v prostorih šahovske zveze Slovenije v Ljubljani potekalo državno šahovsko prvenstvo gluhih. 26 šahistov, med katerimi so bile tudi tri šahistke, je tekmovalo v posamični in ekipni konkurenci.

Začelo se je z ekipno tekmo, v kateri se je pomerilo pet ekip. V vsaki so bili po štiri šahisti in en rezervni igralec, igralni čas vsakega od njih je bil omejen na petnajst minut, odigrali pa so pet krogov. Ekipno tekmo je dobilo Društvo oseb z okvaro sluha celjske regije,

ki je v finalu premagalo ekipo DGN Podravja Maribor. *»Osvojili smo odlično drugo mesto. Zelo smo veseli tega dobrega rezultata, saj se je naša ekipa kot vsako leto aktivno pripravljala na tekmovanje. Moram povedati, da smo veseli, da je med nami tudi najstarejši*

udeleženec današnjega državnega prvenstva Slavko Zatršnik, ki bo maja praznoval 90 let. Zelo smo veseli in upamo, da bodo naši šahisti še naprej dosegali lepe uspehe,« je dejal Milan Kotnik iz Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor.

Po končani ekipni tekmi in odmoru je sledil vrhunec tekmovanja. V posamični konkurenci so bile igre zelo dramatične in prišlo je do nepričakovanih razpletov. Za zlato med posamezniki so se borili vsi tekmovalci, vendar je 14-letni Bruno Glas, ki je mirno in zbrano igral ves čas tekmovanja, premagal vse tekmece in postal najmlajši zmagovalček državnega prvenstva. »Veseli sem bil, ker to ni kar tako, da si najboljši med gluhih. Sem najmlajši, šahirati pa sem začel pri šestih letih,« je povedal Bruno, ki se s šahom zdaj ukvarja že osmo leto. Čeprav je bil daleč najmlajši tekmovalček, mu zbranost ni popustila: »Nisem se obremenjeval, ampak sem samo upal na najboljšo. Danes mi je uspelo.« Brunov trener je izkušeni šahist Hilmija Ahmatovič: »Vedno sem ponosen na vse njegove uspehe. Tako je tudi danes. Mislim, da bo prišel v sam vrh slovenskega šaha, ker ima izredno razvit čut in željo

po šahu. Poleg tega je nadarjen, okoli sebe ima prave ljudi, dela s trenerjem, je v dobrem klubu, tako da mislim, da se bo o njem še veliko govorilo.« Hilmija se je obenem tudi zahvalil vsem, ki so pripomogli k temu dogodku.

Perspektivni mladi Bruno

Delegat Športne zveze gluhih Slovenije Tone Petrič je zadovoljen z ravno igre in je mnenja, da je nekaj igralcev primernih tudi za mednarodna tekmovanja. »Imamo mladega šahista Bruna iz Krškega, ki je zelo perspektiven. Igral je že na kar nekaj mednarodnih turnirjih in mislim, da bi se lahko vključil v naš športni program. Če nam uspe urediti določene statute in finančna sredstva, ga bomo vključili tudi v mednarodni športni program, da bo lahko soigralec našemu reprezentantu Andreju Štruclu. Do zdaj smo imeli le enega šahista, ki se je lahko kosal v mednarodnem prostoru, zdaj imamo dva. Upam, da bomo našli še vsaj dva šahista,« je sklenil Tone.

Vsi udeleženci turnirja so pokazali izjemno znanje šaha, toda zmagal je lahko le eden, in tako smo dobili novega, najmlajšega prvaka med posamezniki.

Vsi udeleženci turnirja so pokazali izjemno znanje šaha, toda zmagal je lahko le eden, in tako smo dobili novega, najmlajšega prvaka med posamezniki.

Športno plezanje za osebe z okvaro sluha

»Plezanje mi veliko pomeni in takrat se počutim svobodnega,« je po predstavitvi športnega plezanja povedal Blaž, vodja delovne skupine inPlaninci z okvaro sluha, sicer izkušen planinec. »Največji izziv plezanja za osebe z okvaro sluha je gotovo komunikacija, ker je med plezanjem zelo težko kretati. Roke pač potrebuješ za plezanje. Moj največji osebni izziv je tehnika plezanja.«

Na polnem plezališču v ljubljanskem Tivoliju je bila v organizaciji odbora inPlaninec v petek, 24. februarja 2023, predstavitev športnega plezanja za osebe z okvaro sluha. Številni nadobudni plezalci, med njimi so bili tako otroci kot odrasli, so pod budnim očesom inštruktorjev in ob navzočnosti tolmačev slovenskega znakovnega jezika preizkusili to vse bolj priljubljeno športno disciplino.

Na predstavitvi je bila varnost na prvem mestu, zato so sodelovali tolmači slovenskega znakovnega jezika. Kretnje, ki v slovenskem znakovnem jeziku doslej niso obstajale, je bilo treba za to priložnosti posebej pripraviti, na primer kretnje za gri-gri, kakor plezalci pravijo najpogosteje uporabljeni samozatezni varovalni napravi.

Šport

Vabljeni na tečaj športnega plezanja za osebe z okvaro sluha, ki ga organizira odbor inPlaninec pri PZS. Na 50-urnem tečaju bodo udeleženci usvojili vse, kar je potrebno za varno in samostojno plezanje na umetnih stenah in v naravnih plezališčih. Po opravljenem tečaju bodo pridobili naziv pripravnik športnega plezanja z možnostjo opravljanja izpita za športnega plezalca.

Termine bomo prilagajali glede na razpoložljivost dvoran in vreme, zato se lahko spremenijo. Morebitne odsotnosti posameznih udeležencev na terminih ne bomo nadomeščali. Cena tečaja je 95 evrov, kar vključuje tudi izposojlo opreme. Cena tečaja ne vključuje stroškov prevoza in morebitnih nočitev ter prehrane. Udeleženci morajo biti člani PZS. Prijavite se lahko po e-pošti inplaninec@pzs.si.

S svojo navzočnostjo hi pa vsaj na začetku potrebujejo ob sebi tolstoga dogodek podprli paraplezalka Jana Führer in Manca Smrekar, parašportnica leta 2021. Tudi Jana ima s plezanjem že veliko izkušenj: »Inštruktorji so jasno in nazorno prikazali opremo in tehnike plezanja. Za gluhe je seveda drugače kot

za slepe, ki moramo vse najprej potipati, glu-

hi pa vsaj na začetku potrebujejo ob sebi tolstoga dogodek podprli paraplezalka Jana Führer in Manca Smrekar, parašportnica leta 2021. Tudi Jana ima s plezanjem že veliko izkušenj: »Inštruktorji so jasno in nazorno prikazali opremo in tehnike plezanja. Za gluhe je seveda drugače kot

Predstavitev je vodil inštruktor alpinizma in inštruktor gorskega reševanja Janez Toni, pobudnik športnega plezanja za osebe z okvaro sluha: »Zamisel, da bi organiziral tečaj športnega plezanja za gluhe in naglušne, sem dobil, ko sem imel priložnost spoznati par z okvaro sluha, Simono in Igorja. Skupaj

Predstavitev je bila namenjena spoznavanju plezanja pred tečajem.

Šport

smo plezali daljšo smer v Dabarskih kukih. Takrat sem ugotovil, da so gluhi izločeni iz sveta plezanja, ki nam pomeni veliko, zato sem se odločil izvesti tečaj.« Kot vodja se že veseli njegovega začetka: »Želim, da gluhim in naglušnim omogočimo, da uživajo v svetu plezanja, ki meni pomeni tako veliko.«

Tega se veseli tudi izkušena planinka Maja Kuzma Ganič, ki je maja lani v 29 dneh prehodila Slovensko planinsko pot in o tem napisala knjigo *Odločena iti po neznanih poteh*. Izkušeni pri športnem plezanju pa doslej ni imela: »Tokrat sem imela priložnost ugotoviti, koliko in kako hitro lahko teorijo športnega plezanja preizkusim v praksi. Največji izziv sem videla v načinu podajanja informacij med plezanjem od inštruktorja po tolmaču do gluhega. Po večernem plezanju na zahtevni steni so me naslednje tri dni bolele

podlakti in prsti na rokah, kar pomeni, da bo treba imeti veliko ur treninga, preden bom v celoti usvojila športno plezanje. Ker sem ljubiteljica zunanjih aktivnosti, upam, da bomo treninge v ugodnih razmerah preselili tudi v naravo.«

Miloš Ganič, oče akcije Gluhi strežejo v planinskih kočah in navdušen planinec, pa pravi: »Plezanje je sijajen izziv za možgane, ki zahteva veliko osredotočenosti in omogoča boljši razvoj mišljenja. Pomembna sta pravilna tehnika in varovanje v paru, plezanje pa prinaša veliko dobre volje.«

Na koncu so bili zmagovalci vsi. Njihovi zadovoljni nasmeški, ko so se po vrvi spuščali s stene, potem ko so premagali strah, ki ga vzbuja višina, in dosegli vrh, so povedali vse. Potrebne niso bile več ne besede ne kretnje.

Tečaj se začne v torek, 4. aprila 2023, ob 17. uri na Planinski zvezi Slovenije. Sestavljen je iz teoretičnega dela in plezanja na umetnih stenah (nizkih in visokih) ter v naravnih plezališčih. Predvideni termini celotnega tečaja so:

Datum	Dan v tednu	Začetek (ura)	Trajanje
4. 4. 2023	torek	17.00	3
11. 4. 2023	torek	17.00	3
13. 4. 2023	četrtek	17.00	3
18. 4. 2023	torek	17.00	3
20. 4. 2023	četrtek	17.00	3
22. 4. 2023	sobota	9.00	10
9. 5. 2023	torek	17.00	3
11. 5. 2023	četrtek	17.00	3
20. 5. 2023	sobota	9.00	10
21. 5. 2023	nedelja	9.00	10
23. 5. 2023	torek	17.00	3

Dostopnost kulturne dediščine

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije živi na svetu okoli milijarda ljudi z eno od oblik invalidnosti. Eden od večjih izzivov je spodbujanje njihove socialne vključenosti, pri čemer ima pomembno vlogo tudi kulturna dediščina, ki ponuja priložnost za neformalno in vseživljenjsko izobraževanje, vzbuja občutek pripadnosti skupnosti

Dostopnosti kulturne dediščine za ranljive skupine je posvečen mednarodni projekt ACCESS-CULT z dolgim naslovom Inovativne visokošolske izobraževalne vsebine za doseganje dostopnosti do kulturne dediščine za vse, ki poteka v okviru programa Erasmus+. V njem sodeluje več držav, med njimi tudi Slovenija.

Nedavna raziskava je pokazala, da dobrih 68 % invalidnih oseb v enem letu nikoli ne obiše kulturnih ustanov, od enkrat do trikrat pa jih obiše le 6,3 %. Strokovnjaki s področja kulturne dediščine se čedalje bolj zavedajo pomena njene dostopnosti za ranljive skupine. Zato je bilo tej problematiki pri nas pos-

Kultura

večenih že kar nekaj projektov, v zaključni fazi je omenjeni mednarodni projekt ACCESSCULT programa Erasmus+. V njem iz Slovenije sodeluje Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

»Namen projekta ACCESSCULT je priprava izobraževalnih vsebin. Na Univerzi v Ljubljani smo se osredotočili na izobraževalni modul, pri katerem smo bili tudi koordinatorji. Koordinirali smo delo s partnerji z univerz v Španiji, Italiji in Litvi. Drugo je bilo izobraževanje za strokovni kader, se pravi za ljudi, ki so že zaposleni v muzejih, knjižnicah in drugih ustanovah kulturne dediščine,« je povedala Urša Valič, predavateljica na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Na ravni Evropske unije obstajata soglasje in velika podpora pobudam za širše razumevanje dostopnosti, ki bi obsegalo vsa področja družbenega življenja. »Dejstvo je, da je Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov še vedno edina mednarodna pogodba s področja človekovih pravic, ki so jo ratificirale ne le vse države članice, ampak tudi sama Evropska unija. Žal pa v realnosti večinska skupnost na eni strani in osebe s telesnimi duševnimi, intelektualnimi ali senzoričnimi ovirami in motnjami na drugi še vedno živijo vse preveč ločeno,« je dejal poslanec Evropskega parlamenta Milan Brglez.

Evropska unija s svojimi vrednotami, institucijami, politikami in programi lahko in mora v sodelovanju z državami storiti veliko več za dostopnost objektov in vsebin, s kulturno dediščino vred. Dostopnost mora nujno vključevati tudi cenovno dostopnost in dostopnost do soustvarjanja družbenega in kulturnega življenja s spodbujanjem zaposlenosti ter aktivnega državljanstva invalidov.

»Kadar govorimo o uresničevanju pravic invalidov in kadar obravnavamo položaj invalidov v družbi, po navadi najprej pomislimo na osnovne eksistencialne razmere, na ekonomski položaj, na osnovne potrebe v vsakdanjem življenju in funkcioniranju človeka. Pogosto pozabljamo na dobrine, ki bistveno pripomorejo h kakovosti življenja in osebni rasti posameznika, dostop do kulturnih prireditelj, kulturne dediščine, ustvarjalnosti itd. Glede same dostopnosti so ključnega pomena dovolj informacij, ozaveščenost in tudi znanje,« je prepričana Mateja Toman, predsednica Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije.

Dostopnost je veliko bolj kompleksna tema kot samo dostopnost zgrajenega okolja

Ob vprašanju dostopnosti ljudje pogosto pomislijo na to, da ni stopnic oziroma ali je postavljena klančina za uporabnike invalidskega vozička. Vendar gre tudi za dostopnost do informacij v različnih medijih, do različnih avdiovizualnih medijskih vsebin, informacij v prilagojeni obliki za osebe, ki imajo različne intelektualne oviranosti itd. Na prvem mestu sta seveda ozaveščenost in znanje, kaj je dostopnosti in kakšne so primerne rešitve za odpravo določenih ovir.

»Ogromno je projektov, ki imajo dejansko dobre vsebine. Če bomo vse to povezali, mis-

Evropska unija nas obvezuje, da stremimo k najvišjim možnim standardom varstva človekovih pravic invalidov, vključno z dostopom do kulturnega življenja.

INNOVATIVNE UČNE VSEBINE ZA VISOKOŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE Z NAMENOM DOSEGANJA TRAJNOSTNE DOSTOPNOSTI KULTURNE DEDIŠČINE ZA VSE

VEČ INFORMACIJ NA

www.accesscult.eu
info@accesscult.eu
facebook.com/accesscult

KULTURNA DEDIŠČINA: POMEMBNA PRILOŽNOST ZA DRUŽBENO VKLJUČENOST

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Erasmus Plus Project n° 2020-1-ES01-KA203-063220

Pri projektu si prizadevajo za celosten pristop k rešitvam dostopnosti kulturne dediščine in za večje vključevanje oseb z invalidnostjo kot svetovalcev, ustvarjalcev in ocenjevalcev.

lim, da je Slovenija lahko zgled Evropi, kajti res je mogoče težko razumeti, ampak pozabljamo, da so med nami tudi otroci, ki so slepi in slabovidni, starejši, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, osebe z disleksijo ... Če povežemo eno zgodbo, smo pravzaprav prijazni za vse. Moramo poudariti, da potrebujemo tudi stroko, ki je zelo pomembna. Tudi tisti, ki delajo na tem področju, potrebujejo izobraževanje, predvsem potrebujemo izobraževa-

nje o tem, kako pristopati k ranljivim skupinam,« je mnenja Igor Miljavec, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica.

Tudi pri nas se delavci in strokovnjaki s področja kulturne dediščine čedalje bolj zavedajo pomena dostopnosti za ranljive skupine, o čemer pričajo projekti, ki so jih izvedli v zadnjih letih.

Vse najboljše

Naši članci in sedanji podpredsednici društva ter nekdanji predsednici ZDGNS Fridi Planinc čestitamo ob lepem jubileju.

DGN Ljubljana

Naša Ljubica v najlepših letih

Znakovni jezik je vizualni jezik, ki uporablja kombinacijo gest rok, obrazne mimike in govornice telesa za prenos besed. Je bistveno orodje za posameznike, ki so gluhi ali naglušni, in postaja vse bolj priznan in pomemben jezik v svetu.

Znakovni jezik zagotavlja sredstvo komunikacije za gluhe ali naglušne. Zanje znakovni jezik ni le jezik, ampak rešilna bilka. Omogoča komunikacijo z drugimi, izražanje in polno sodelovanje v družbi. Brez znakovnega jezika so lahko izolirani in izključeni iz vsakdanjih dejavnosti. To je prepoznala tudi Ljubica Podboršek, ki je kot pionirka znakovnega jezika v Sloveniji prispevala levji delež k razvoju in promociji znakovnega jezika v državi.

Z delom z gluhi se je začela ukvarjati konec osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko

je delala s skupino gluhih otrok in iskala rešitve, kako se naučiti učinkovite komunikacije z njimi. V tem času je spoznala pomen znakovnega jezika kot komunikacijskega sredstva in začela proučevati in spodbujati njegovo uporabo.

Pozneje je Ljubica nadaljevala promocijo uporabe in priznavanja znakovnega jezika. Pomagala je ustvariti prvi slovar znakovnega jezika v Sloveniji, učila je tolmače in pripomogla k priznanju slovenskega znakovnega jezika kot uradnega jezika Slovenije. Znakovni

Znakovni jezik je poučevala tudi slišече, ki so delali z gluhih, saj je spoznala pomen učinkovite komunikacije. Foto: osebni arhiv

Njena predanost in trdo delo sta pripomogla k spodbujanju uporabe in priznavanja znakovnega jezika v državi, njeni prispevki še zdaj koristijo gluhih in naglušnih posameznikom, kretnja pa ima danes tudi po njeni zaslugi enakopraven status kot beseda.

jezik je danes tudi po njeni zaslugi v Sloveniji splošno priznan in uporabljan.

Znakovni jezik je lep in izrazen jezik, v katerem lahko uživa vsak. Ne glede na to, ali ste gluha, naglušna ali slišеча oseba, je znakovni jezik lahko ustvarjalni način komuniciranja in izražanja. Ima ključno vlogo v življenju gluhih in naglušnih posameznikov; je sredstvo komunikacije, spodbuja vključenost in dostopnost ter je pomemben vidik kulture gluhih. In kot pravi Ljubica Podboršek sama: »To je del mojega življenja – pravzaprav je to moje življenje. Znakovni jezik je jezik, ki ga imam v duši in srcu.«

Ljubica Podboršek je pionirka na področju slovenskega znakovnega jezika. Foto: Emina Gazibera

Vojko Pungartnik | Foto: Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje

V sredo, 15. 2. 2023, je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje organiziralo ogled Muzeja usnjarstva v Šoštanju z vlakom iz Velenja. Usnjarstvo je bilo na Slovenskem skozi stoletja tradicionalno pomembna obrt. Z razvojem industrializacije je ta obrt ponekod prerasla v industrijo in bila v 20. stoletju pomembna gospodarska panoga. Zaradi krize usnjarstva je v drugi polovici preteklega stoletja večina usnjarskih industrijskih obratov propadla. Občina Šoštanj se je v prostorih nekdanje tovarniške kopalnice odločila postaviti muzej usnjarstva. Ta je začel delovati 30. septembra 2009, in sicer pod okriljem Javnega zavoda Muzej Velenje.

Ogleda se je udeležilo več kot 40 naših članov, zato smo se razdelili v dve skupini: prva je šla na ogled filma o usnjarstvu, druga na voden ogled po muzeju, po pol ure smo se zamenjali. Izvedeli smo veliko o 210-letni tradiciji usnjarstva v Šoštanju – vse od ustanovitve Vošnjakove usnjarije leta 1788 in vzpona v veleindustrijo do ukinitve tovarne leta 1999. Na razstavi sta poudarjena pomen družine Vošnjak in vpliv tovarne na gospodarski razvoj Šoštanja, ki nosi svojevrsten pečat mesta z vonjem po usnju. Prikazani so delavsko stanovanje, direktorjeva pisarna, čevljar-ska delavnica, utrinki iz življenja in usode industrialcev Vošnjakov. Z delovanjem društev je predstavljeno kulturno in družabno življenje Šoštanjčanov, na ogled pa je tudi življenjski vsakdan delavca in njegove družine.

Spomin na našo preteklost

Upokojenka Hedvika Navodnik

15. februarja smo si člani Društva gluhih in naglušnih iz Velenja ogledali Muzej usnjarstva v Šoštanju. Zbralo se nas je veliko in z zanimanjem smo si ogledali zgodovino usnjarstva in našo skupno preteklost. Njen del sem tudi jaz, saj smo v Tovarni usnja v Šoštanju delale kar štiri generacije moje družine.

Zelo sem vesela in ponosna, da se še vedno cenijo žuljave in pridne roke naših prednikov. Čeprav so trdo delali, sta bila med njimi vedno srčnost in spoštovanje.

Ko so se leta 1999 za vedno zaprla vrata naše »fabrike« (tako smo jo imenovali), sem napisala nekaj verzov z naslovom Svet deklet – naš »Tuš planet«.

Svet deklet – naš »Tuš planet«

*Kjer nekoč je »fabrika« stala,
TUŠ se je imenovala,
kot dobra mamica v naši lepi dolini
premnogim je kruh dajala.*

*V njej so se tudi ljubezni kalile,
hudo in dobro so si delile.
Stoletja viharna je preživela,
z njeno pomočjo pa so tudi druga podjetja cvetela.*

*Zdaj pa je tiho in neopazno odšla,
prekrila jo je le zelena travica.
Pod to travco zeleno pa je tudi naša mladost,
naši spomini, žalost in radost.*

*Me pa bomo vztrajale,
se vsako leto družile,
ko pa prišel bo naš čas,
bomo tudi me na svoj planet odšle.*

*Danes smo se v »KAJUHU« zbrale,
da bi malo pokramljale
in si zaželele praznike vesele.*

Pred nami je leto odnosov, zdravja in ljubezni

Tatjana Pirečnik | Foto: Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje

Po uvodnem pozdravu predsednika smo v prostorih društva množično prisluhnili predavateljici Arii Verdan, ki nam je predstavila astrološki pogled na leto 2023. Leto 2023 zaznamuje rdeči planet Mars, ki vpliva na življenjsko energijo. Narekuje nam, naj se postavimo zase, naj se lotimo novih stvari. Vedeli bomo, kaj si želimo, in bomo tudi to uresničili.

Na osebni ravni je letos leto odnosov, zdravja in ljubezni. Narekuje nam, naj se obrnemo nazaj k naravi in sprostim potlačene energije. Posvetimo se bolj notranjemu zdravju in miru.

Leto 2023 je priprava za nov začetek, za spremembe, ki se bodo zgodile v letu 2025.

Čedalje bolj se bo kazala potreba po osebni svobodi in osebni rasti. Veliko bo znanstvenih odkritij in spremenil se bo odnos do tehnologije.

Nato je predavateljica podala glavne poudarke za posamezna znamenja za leto 2023. Sledila je razprava, v kateri je odgovarjala na vprašanja članov.

Preživeli smo prijeten popoldan in dobili vpogled v prihajajoči čas.

Zdaj nas je le še malo starejših, ki se vsako leto zberemo v hotelu Kajuh v Šoštanju in obujamo spomine na čas, ki ga ni več, a v naših srcih še kako živi.

Ozaveščanje o sluhu v Društvu upokojencev Šoštanj

Urška Jakop | Foto: Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje

Eden izmed ciljev društva je tudi ozaveščanje širše javnosti o problematiki okvare sluha in pravicah, možnostih, ki so na voljo. Zelo veseli smo bili povabila društva upokojencev Šoštanj, da za njihove člane pripravimo predavanje. Odziv je bil zelo velik. Predsednik in strokovna delavka sta navzoče seznanila z vzroki za nastanek naglušnosti in tudi z znaki, ki kažejo na to, da oseba slabše sliši. Pojasnila sta, kakšen je postopek pridobitve slušnega aparata, in predstavila tehnične pripomočke in pravice, ki pripadajo osebam z izgubo sluha. Nekaj udeležencev je že uporabnikov slušnih aparatov, nekateri imajo težave, vsi pa so bili veseli novih in koristnih informacij. Tako je bil naš namen dosežen.

Tudi v prihodnje se bomo trudili izvajati čim več tovrstnih predavanj.

Predavanje o sluhu in slušnih aparatih

Marica Kovač, tajnica DUŠ

V velikem številu in z zanimanjem smo članice in člani DU Šoštanj prisluhnili predavanju o sluhu in slušnih aparatih, ki sta ga na povabilo Jelke Kušar, koordinatorke projektov pri DU Šoštanj, za naše člane izvedla predsednik Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje Franc Forštner in strokovna sodelavka Urša Jakop. Beseda je tekla o tem, kaj vse vpliva na izgubo sluha, kako ugotavljamo okvare sluha, kako priti do slušnega aparata

ali tehničnega pripomočka ter kakšne pravice imamo do tega, kako se na aparat privaditi in tudi z njim komunicirati, govorili pa smo tudi o polževem vsadku in novostih na tem področju. Po predavanju so sledila še vprašanja navzočih in prepričani smo, da je marsikdo dobil odgovor na morebitne težave s sluhom ali se seznanil s tem. Hvala predavateljema za izčrpno in poučno predavanje ter Jelki Kušar za organizacijo.

Potopisno predavanje o kulturah, ki izginjajo

Tatjana Pirečnik | Foto: Zoran Furman

Znova smo se zbrali v društvu na potopisnem predavanju. Predaval je naš dobri znanec Zoran Furman. Tokrat nam je predstavil različne kulture sveta, ki izginjajo.

Predavatelj je predstavil različna ljudstva in etnične skupine, ki izginjajo in so etnično drugačne od nas, »normalnih« ljudi. Razlikujejo se tako po tradicionalnih oblačilih kot po raznih okrasih, recimo tetovažah, različnih okrasnih predmetih, kot so uhani, različno okrasno prebadanje in drugi okrasni elementi, ki so za nas Evropejce nenavadni.

Predavanje je bilo izredno zanimivo in zelo pestro; potopili smo se v svet, ki nam ni blizu in z globalizacijo izginja. Čeprav veliko ljudstev ohranja vsaj tradicionalna oblačila, ki jih nekateri še oblečejo vsak dan, si jih drugi nadenejo le še za turiste in fotografiranje.

Preživeli smo lep popoldan in izvedeli veliko novega o ljudeh po svetu.

Podali smo se na popotovanje po Tajskem, Kitajskem, Pakistanu, Indiji, Nepal, Indoneziji, Japonskem, Srednji in Južni Ameriki ter Afriki. Na sliki ljudje na ulici v Srednji Ameriki.

Stanku Vahčiču v slovo

V torek, 10. januarja 2023, smo se na pokopališču Blejska Dobrava na Jesenicah še zadnjič poslovili od Stanka Vahčiča, dolgoletnega člana Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj.

Stanko se je rodil 18. 3. 1950 v Bohinju in odraščal v številni družini skupaj s tremi brati in sestro. Kmalu so se preselili na Blejsko Dobravo in Stanko si je tam ustvaril svojo družino ter skupaj s starši živel v družinski hiši, v kateri sta se jim kmalu pridružila še sin in hčerka. Imel je pet vnukov, ki jih je oboževal in resnično užival v igrah in zabavah z njimi.

Šolska leta je preživel v Zavodu za gluhe v Ljubljani. Po končanem šolanju se je zaposlil v kovinarski tovarni na Jesenicah in tam kot priden delavec dočakal zasluženo upokožitev.

Dragi naš Stanko, hvala ti za vse lepe trenutke, ki smo jih lahko preživi skupaj. Radi se te bomo spominjali. Naj ti bo lahka rodna gruda.

V mladih letih je bil aktiven športnik, oboževal je nogomet, kegljanje, balinanje, bil pa je tudi dober šahist. Zaslužen je za marsikatero kolajno ali pokal v našem društvu, saj je tekmoval na številnih državnih prvenstvih in tekmovanjih gluhih po vsej Sloveniji.

Aktivna Kranjska Gora naglušnih, gluhoslepih in vsadkom ter njihovih dru

V okviru posebnega socialnega programa Ohranjanje zdravja in rehabilitacija oseb z izgubo sluha Zveza društev gluhih in naglušnih tudi v letu 2023 organizira rehabilitacijo članov društev in njihovih družin.

Marca je zveza objavila razpis in ga posredovala društvom gluhih in naglušnih po Sloveniji. Rehabilitacija članov in njihovih družin bo potekala v Apartmajski hiši Kranjska Gora. Razpisanih je šest terminov, in sicer od 8. 5. do 6. 6. 2023. Termini so razdeljeni glede na skupine uporabnikov.

Ker gre za brezplačno rehabilitacijo, se pri prijavi oz. izboru oseb za tovrstno bivanje upoštevajo spodnja merila in k prijavi priloženo mnenje matičnega društva.

Osnovno merilo:

- oseba z izgubo sluha ima odločbo o priznani telesni okvari, potrjen izvid specialista ORL z avdiogramom oz. drug dokument, iz katerega je razvidna stopnja izgube sluha;

- posameznik oz. družina nima dovolj sredstev za preživljanje in nima premoženja, ki bi omogočilo preživetje.

Med sredstva oz. dohodke spadajo: plača, bolniško nadomestilo, starševsko nadomestilo (porodniško nadomestilo, očetovsko nadomestilo ...), pokojnina, dohodek od študentskega dela, avtorsko delo, dohodek od premoženja, dohodek iz kmetijske dejavnosti, preživnina, ki jo prejemajo otroci, družinska pokojnina, ki jo prejemajo otroci, nadomestilo življenjskih stroškov, ki ga izplačuje ZRSZ iz naslova APZ, invalidnina, drugi prejemki iz naslova ZPIZ-a, katastrski dohodek, dobiček iz naslova opravljanja samostojne dejavnosti, dobiček iz naslova kmetijske dejavnosti, drugi dohodki po zakonu o socialnem varstvu.

Dodatna merila:

- brezposelnost;
- aktivno iskanje zaposlitve;
- prejetje pravic iz naslova javnih sredstev (otroški dodatek, denarna social-

– rehabilitacija gluhih, oseb s polževim žin

na pomoč, varstveni dodatek, državna študentska penzija, znižanje plačila vrtca, dodatna subvencija malice za učence in dijake, subvencija kosil za učence, subvencija prevozov za dijake in študente, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravica do plačila prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje).

Druga merila:

- živi sam;
- družina s tremi ali več otroki;
- večgeneracijska družina;
- aktivni član društva gluhih in naglušnih;
- obrazložitev brezplačne vključitve v poseben socialni program, ki jo napiše matično društvo;
- čas vključitve v društvo (prednost imajo tisti, ki so dlje časa člani društva);

- pogostost koriščenja brezplačnega letovanja (prednost imajo tisti, ki brezplačnega bivanja še niso izkoristili).

Zveza društev gluhih in naglušnih v okviru programa poravnava stroške bivanja ter organiziranega kosila in večerje. Prevozniki stroški niso predmet razpisa. V času rehabilitacije oseb z izgubo sluha in njihovih družin Zveza organizira vodene aktivnosti, ki jih vodi usposobljena animatorka iz vrst oseb z izgubo sluha.

Če menite, da ste upravičeni do zgoraj omenjene rehabilitacije, se o možnostih zanjo pozanimajte v društvu, katerega član ste.

Za vključitev v rehabilitacijo se lahko prijavite v matičnem društvu. **Društva bodo prijave zbiral do 10. aprila 2023** in jih posredovala na Zvezo.

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljicah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

Gluhoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

